

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

LEDEN 2012

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ



CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, LEDEN 2012

OTTO EIBL

Politický prostor a témata v České republice v letech 2006–2008

Kniha je zaměřena na výzkum dvou provázaných fenoménů – politických témat, která se objevila ve veřejném diskurzu České republiky před volbami do PS PČR v roce 2006, a politického prostoru, tedy rámce, do kterého jsou témata zasazována. Seznamuje s dimenzemi, které představovaly hlavní politický konflikt v ČR v letech 2006 až 2008, a postojů, které zaujímali aktéři obou stran politického procesu (tedy voliči i politické strany, které v dané době disponovaly parlamentním zastoupením). Postupně se tak na základě čtyř datových souborů (data z analýzy volebních programů na základě kódovacího schématu CMP, data ze sociologických šetření Naše společnost Centra pro výzkum veřejného mínění a Evropské studie hodnot a konečně data o pozicích českých parlamentních stran získaná pomocí expertního šetření) vytváří mapa českého politického prostoru a rejstřík témat, která plnila hlavní dimenze politického konfliktu v České republice.

Brož., 216 str., 249 Kč



MARTIN KLAPETEK

Muslimské organizace v Německu, Rakousku a Švýcarsku

Význam náboženství jako identifikačního prvku při integraci do západních společností

V jednotlivých kapitolách si autor klade otázky, zda mohou náboženské aktivity muslimských organizací v Německu, Rakousku a Švýcarsku přispívat k integraci jejich členů a ke komunikaci mezi příslušníky různých národností. Vedle historického přehledu, který mapuje etablování muslimského obyvatelstva na těchto územích, se kniha věnuje integračním otázkám výstavby mešit, výuky islámu na státních školách, budování hřbitovů nebo zapojení do mezináboženského dialogu. Perspektiva srovnávací studie umožňuje analýzu situace v několika státech s jejich konkrétními podmínkami náboženského života a vystižení zajímavých odlišností ve vztazích většinových společností k muslimům. Kniha je určena všem zájemcům o problematiku evropského islámu, a to jak z řad religionistů, sociologů, politologů nebo humanitně vzdělaných čtenářů, tak i z řad širší veřejnosti, která sleduje aktuální demografický vývoj v Evropě.

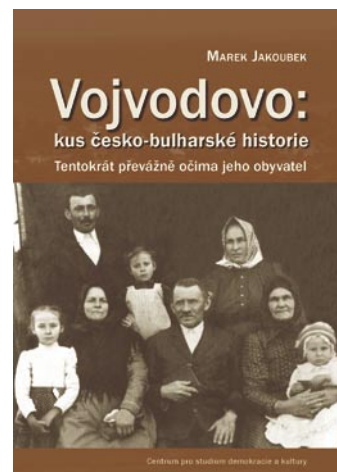
Brož., 256 str., 249 Kč

MAREK JAKOUBEK

Vojvodovo: kus česko-bulharské historie Tentokrát převážně očima jeho obyvatel

Vojvodovo, obec v severozápadním Bulharsku, bývalo jedinou českou obcí v této zemi. Založeno bylo roku 1900 přesídlení z jiné české vesnice, Svaté Heleny, nacházející se v dnes rumunské části Banátu. Historie Vojvodova jako české obce nebyla dlouhá – skončila po druhé světové válce, kdy jej v rámci akce „návratu krajanů do vlasti“ naprostá převaha jeho českých obyvatel opustila a přesídlila do ČSR, do několika obcí pohraničního regionu jižní Moravy, kde řada z nich dodnes žije. Vzpomínka na Vojvodovo nikdy nevyzrála ze srdcí a myslí jeho někdejších obyvatel – členů české komunity. Právě prezentaci jejich pohledu je věnována tato publikace, jejíž základ tvoří z větší části texty samotných bývalých Vojvodovčanů. Kniha tak čtenářům nabízí možnost vidět Vojvodovo očima jeho někdejších obyvatel.

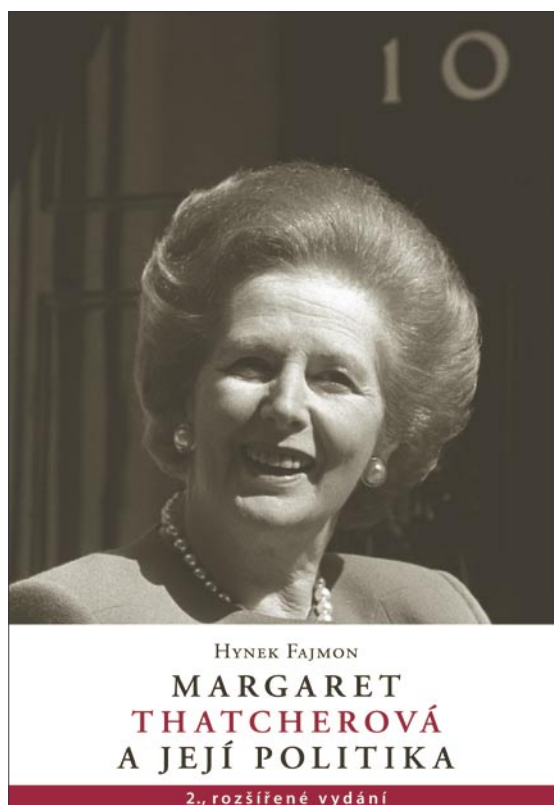
Vázané, 260 str. + 24 str. fotopříloha, 298 Kč



Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK



HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatně jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS



PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Zemědělství	16
PŘEHLED DĚNÍ LEDEN 2012	7	Evropský parlament schválil usnesení proti plýtvání jídlem	16
Hospodářská a měnová unie	7	Evropský parlament schválil usnesení o dodavatelském řetězci pro zemědělské vstupy	17
Zrodila se smlouva o fiskální unii	7	Životní prostředí	18
Institucionální záležitosti	10	EP stvrdil kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních	18
Dánsko představilo priority svého předsednictví	10	VE ZKRATCE...	20
V EU se rozjždějí jednání o nové finanční perspektivě 2014–2020	11	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	26
Justice a vnitro	12	VEŘEJNÉ KONZULTACE V ÚNORU 2012	27
Komise představila komplexní reformu pravidel EU o ochraně údajů	12	KALENDÁŘ NA ÚNOR 2012	29
Regionální politika	14	SEZNAM ZKRATEK	30
Komise: Posilování růstu skrze strukturální politiku EU	14	SLOVNÍČEK	32
Vnitřní trh	15	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	36
Rada upravila svou pozici k regulaci derivátů	15		

STALO SE...

Největšími událostmi prvního měsíce roku 2012 byly: 1. dohoda většiny zemí EU podepsat nově vzniklou smlouvu o fiskální unii, která by měla i v budoucnu zajistit stabilitu eurozóny; 2. snížení ratingu většiny zemí eurozóny; 3. odepsání větší části řeckého dluhu soukromými věřiteli (více v příspěvku **Zrodila se smlouva o fiskální unii**).

Dánská premiérka Helle Thorning-Schmidt prezentovala na plenárním zasedání EP 18. 1. 2012 priority půlročního předsednictví. Logicky jim dominují otázky řešení finanční krize, severská premiérka neklamala ani vyzdvižením významu zelené politiky. Důraz chce klást také na vnitřní bezpečnost a aktivitu EU ve vnější politice. Dánské předsednictví krom toho všeho čeká ještě zahájení hlubších jednání o komplikovaném tématu nové finanční perspektivy na období 2014–2020 (více v příspěvku **Dánsko představilo priority svého předsednictví**).

EP na plenárním zasedání 19. 1. 2012 schválil usnesení, ve kterém požaduje, aby EU přijala opatření, která by měla občany přimět k menšímu plýtvání potravinami. Usnesení požaduje, aby do roku 2025 došlo ke snížení plýtvání potravinami o polovinu (více v příspěvku **Evropský parlament schválil usnesení proti plýtvání jídlem**).

Další usnesení EP z 19. 1. 2012 věnované zemědělství a potravinářské výrobě řešilo otázku zemědělských příjmů v souvislosti s nízkými výkupními cenami zemědělských komodit. Usnesení vyzvalo

EK a členské státy k účinnějším zásahům proti zneužívání dominantního postavení na trhu, především ze strany obchodních řetězců a dodavatelů (více v příspěvku **Evropský parlament schválil usnesení o dodavatelském řetězci pro zemědělské vstupy**).

Plénum EP 19. 1. 2012 stvrdilo kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive) (více v příspěvku **EP stvrdil kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních**).

Rada 24. 1. 2012 upravila svou pozici k návrhu týkajícímu se regulace trhu s OTC deriváty s cílem dosáhnout dohody s EP již v prvním čtení (více v příspěvku **Rada upravila svou pozici k regulaci derivátů**).

Komise 25. 1. 2012 uveřejnila balík 2 návrhů, které si kladou za cíl zreformovat oblast ochrany osobních dat v EU v 21. století, tedy v éře internetu (více v příspěvku **Komise představila komplexní reformu pravidel EU o ochraně údajů**).

Komise hodnotila využití strukturálních fondů v roce 2011 a uvedla, že v roce 2012 budou tyto prostředky neméně důležité na posílení růstu, zaměstnanosti a středních a malých podniků (více v příspěvku **Komise: Posilování růstu skrze strukturální politiku EU**).

PŘEHLED DĚNÍ LEDEN 2012

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Zrodila se smlouva o fiskální unii

Největšími událostmi prvního měsíce roku 2012 byly: 1. dohoda většiny zemí EU podepsat nově vzniklou smlouvu o fiskální unii, která by měla i v budoucnu zajistit stabilitu eurozóny; 2. snížení ratingu většiny zemí eurozóny; 3. odepsání větší části řeckého dluhu soukromými věřiteli.

Kontext

Lídři se na summitu Evropské rady 9. 12. 2011 zabývali zejména možnostmi, které by přispěly k řešení současné krize v eurozóně. Jednání o zpřísnění fiskálních politik členů eurozóny a potažmo celé EU trvají již několik měsíců. Lídři vyjádřili nutnost pokračovat v započatých krocích, jako je posílení Paktu stability a růstu, implementace tzv. evropského semestru, procedura týkající se makroekonomických nerovnováh nebo Pakt pro euro (resp. Pakt euro plus) (více v příspěvku „Snaha o záchranu eura pokračuje“, [Monitoring prosinec 2011](#)). Na neformálním summitu 30. 1. 2012 se následně shodli nejen na podepsání tzv. fiskální smlouvy, ale i na tom, že je v roce 2012 potřeba posilovat růst a zaměstnanost. Hospodářský růst EU se očekává nejvýše 0,5 %. Nezaměstnanost se blíží 10%, z toho je 5,5 mil. mladých lidí.

Obsah a sporné body

Rating zemí eurozóny snížen

Ratingové agentury hrozily již na konci roku 2011 (nejen) zemím eurozóny snížením ratingu. Standard & Poor's (S&P) snížila 13. 1. 2012 hodnocení dlouhodobé úvěrové spolehlivosti 9 zemí eurozóny. Francie a Rakousko ztratily nejvyšší rating AAA. Horší rating mají také Itálie, Španělsko, Portugalsko, Slovensko, Kypr, Malta a Slovinsko. Horší hodnocení těchto zemí oslabilo i rating záchranného fondu eurozóny EFSF z AAA na AA+. S&P své rozhodnutí odůvodnila nedostatečnými politickými kroky evropských představitelů k řešení současných problémů eurozóny. Agentura Fitch snížila 27. 1. 2012 ra-

ting Itálii, Belgii, Španělsku, Kypru a Slovinsku. Ke konci ledna 2012 neměly snížený rating jen Německo, Nizozemsko, Finsko a Lucembursko. EP na současný vliv 3 největších ratingových agentur [reagoval](#) po svém. Chce omezit závislost na jejich hodnocení, zvýšit jeho transparentnost, zajistit včasné varování jednotlivých zemí apod. Tři největší ratingové agentury podle EP dnes ovlivňují až 95 % světového trhu. Kritici také namítají, že jejich hodnocení je mnohdy politické a načasované právě na tu či onu dobu.

Odepsání řeckého dluhu

Hrozba bankrotu visela nad Řeckem i na konci prvního měsíce roku 2012. Do 20. 3. 2012 se musí země dohodnout s věřiteli na odepsání části svého dluhu. Celkový dluh Řecka činí zhruba 350 mld. €, na soukromé věřitele připadá 200 mld.€.

Soukromí věřitelé jsou připraveni odpustit Řecku až 70 % dluhu. Původně počítali se zhruba 50 %, tedy přibližně 100 mld. €. Televizi N-TV to řekl šéf největší německé banky Deutsche Bank Josef Ackermann. Generální tajemník OECD uvedl, že Řecko by zaplatilo 50 centů za 1 €, čímž by se hodnota dluhopisů snížila právě o 60–70 %.

Věřitelé chtějí, aby dluh odepsala také ECB a státy jako takové. Pokrok při jednání Řecka se soukromými věřiteli uvítali také zástupci eurozóny na [summitu](#) 30. 1. 2012 a vyzvali všechny strany k urychlené akci. Řecko má příslibenou pomoc z EU ve výši 130 mld. € (více v příspěvku „V eurozóně to vře“, [Monitoring říjen 2011](#)). Mnozí experti ale uvádějí, že se tento objem patrně ještě navýší.

Summit Evropské rady

[Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii](#) (tzv. *fiskální smlouva*) Představitelé členských zemí se na konci roku 2011 shodli na vytvoření nového dokumentu, tzv. fiskální smlouvy, která by zpříšňovala fiskální politiku států EU a navíc chránila stabilitu eura (více v příspěvku „V eurozóně to (stále) vře“, [Monitoring listopad 2011](#), a v příspěvku „Snaha o záchranu eura pokračuje“, [Monitoring prosinec 2011](#)).

EU podle vlastních slov podnikla na zasedání Evropské rady 30. 1. 2012 „podstatné kroky v boji proti krizi“. Tedy:

1. Byla finalizována Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii. Podle zastánců smlouva posílí perspektivu fiskální udržitelnosti a státního dluhu zemí eurozóny a podpoří růst. Ke smlouvě chce přistoupit 25 států Unie, ČR a Velká Británie nesouhlasí.

Smlouvy bude podepsána v březnu 2012 a v platnost by měla vstoupit 1. 1. 2013 poté, co ji ratifikuje alespoň 12 členských států eurozóny. Současně bude rozhodnuto o procesním mechanismu pro postoupení případů nedodržení této smlouvy Soudnímu dvoru. Smlouva bude otevřena k přistoupení i pro ty, kteří tak neučinili nyní. Revize smlouvy proběhne za 5 let od jejího vstupu v platnost.

2. Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability (ESM) je připravena k podpisu. Jejím cílem je, aby vstoupila v platnost v červenci 2012.

Tento stálý krizový mechanismus má přispět ke zvýšení důvěry, solidarity a finanční stability v eurozóně. Bude disponovat širokým spektrem nástrojů a opírat se o pevnou finanční základnu (více v příspěvku „Snaha o záchranu eura pokračuje“, [Monitoring pro-sinec 2011](#)). Přesto MMF odhaduje, že slibovaných 500 mld. € v ESM nebude stačit. Německo navýšení prostředků ESM odmítalo, avšak nyní je pod tlakem nejen MMF, ale i dalších členských států. Výměnou za jeho souhlas by mohly být záruky v podobě již zmíněné fiskální smlouvy.

Fiskální smlouva:

Smlouva se vztahuje na státy platící eurem a státy, které k ní přistoupily.

Je v souladu s právem EU, a to zejména s čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU („Podle zásady loajální spolupráce se Unie a členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv“).

Požadavek na vyrovnaný rozpočet národních vlád, který bude obsažen v právním řádu země (do 1 roku od vstoupení smlouvy v platnost), bude pokud možno zahrnut do národních ústav. Státy zavedou do svých národních řádů permanentní mechanismy, které zajistí fiskální disciplínu.

Státy souhlasí s tím, že budou všechny významnější ekonomické kroky a reformy konzultovat s Bruselem ex-ante a koordinovat je mezi sebou.

Klíčové body smlouvy

Státy platící eurem se budou setkávat na neformálních summitech eurozóny za přítomnosti předsedy Komise a na pozvání i předsedy ECB. Předseda eurosummitu bude volen na stejné období jako předseda Evropské rady, a to členy eurozóny prostou většinou.

Eurosummit se uskuteční podle potřeby, nejméně dvakrát ročně.

Státy neplatící eurem, ale které podepsaly smlouvu, se budou moci účastnit eurosummitu minimálně jednou ročně, a to jen při projednávání určitých otázek.

Předseda eurosummitu bude předávat EP pravidelnou zprávu o jednání. Nečlenové eurozóny budou o dosažených výsledcích informováni rovněž.

Státy přehodnotí svoje střednědobé cíle stanovené v revidovaném Paktu stability a růstu.

Roční strukturální deficit dané země nesmí překročit 0,5 % HDP.

Automatické sankce („automatický opravný mechanismus“) budou uvaleny na státy, které deficit překročí.

Státy se mohou od střednědobých cílů dočasně odchýlit jen ve výjimečných situacích.

U států s nižším deficitem než je 60 % HDP a nižším rizikem je možné navýšit roční strukturální deficit na 1,0 % HDP.

Pokud míra dluhu vůči HDP státu překročí 60 %, musí jej snižovat ročně o jednu dvacetinu.

Nadměrný schodek státu povede k zahájení „programu rozpočtové a ekonomické spolupráce“, který bude definován podle práva EU a stanoví zavedení korekčních mechanismů, které povedou ke snížení deficitu. Komise a Rada tento program schválí a budou monitorovat.

Aby se docílilo lepšího plánování, smluvní strany by měly informovat Komisi a Radu o svých plánech na prodej dluhopisů předem.

Státy platící eurem se zavazují podporovat opatření a doporučení Komise těm zemím, které porušily kritéria a rámec procedury nadměrného schodku. Nestane se tak pouze tehdy, když takové návrhy státy odmítnou kvalifikovanou většinou.

Komise představí v dohledné době zprávu o opatřeních, která smluvní strany (státy) navrhly učinit. Pokud Komise rozhodne, po prodiskutování s daným státem, že tato opatření nejsou v souladu se smlouvou, věc se posune k ESD (z podnětu jednoho a více států). Státy mohou předvést jeden druhého na základě výše zmíněného shledání (rozpor s čl. 4 odst. 3 smlouvy) před ESD. Rozhodnutí soudu je pro všechny strany závazné.

Pokud jedna ze stran (Komise, státy) shledají, že stát neplní nařízení soudu, mohou se dožadovat uvalení finančních sankcí podle čl. 260 SFEU. Shledá-li ESD, že stát opravdu své závazky neplní, může na něj uvalit sankci v přiměřené výši podle okolností, ne však více než 0,1 % jeho

HDP. Stát platící eurem tuto sankci uhradí do ESM. V ostatních případech do rozpočtu EU.

Sporné body

Současná verze smlouvy, která obsahuje klauzuli o omezené účasti států, jež nejsou členy eurozóny, není přijatelná zejména pro Polsko, ale i ČR. Polsko požaduje neomezenou možnost se schůzek účastnit a současně znění nepodepíše. Smlouva však způsobila napětí nejen v Polsku a ČR.

Referendum o smlouvě může proběhnout v Irsku a Dánsku, kde je chtějí prosadit euroskeptické strany. V Dánsku je však pro smlouvu většina parlamentu. Socialistický kandidát na post prezidenta Francie Francois Hollande chce v případě svého vítězství smlouvu podrobit dalšímu jednání tak, aby byla posílena role ECB, zavedeny eurodluhopisy a evropská daň z finančních transakcí. Ve Francii se diskutuje o tom, zda je možné věc znovu otevřít, pokud Smlouvu podepíše současný prezident Sarkozy. Poslanci EP nejsou v názoru na smlouvu také jednotní. Ostře ji kritizoval např. předseda frakce socialistů Hannes Swoboda, který ji považuje za „zbytečnou a rozdělující Evropu“.

Postoj ČR

Fiskální smlouva

O tom, zda ČR podepíše tzv. fiskální smlouvu, se živě diskutovalo celý leden 2012.

Dne 18. 1. 2012 [schválil](#) vládní výbor pro EU rámcovou pozici k návrhu smlouvy. Rámcová pozice nepředjímala konečné rozhodnutí vlády, zda smlouvu podepsat, či nikoli. V souladu s vládním programovým prohlášením musí být v případě zásadních institucionálních změn EU vyžadujících úpravu primárního práva a přesun dalších pravomocí z ČR na EU potvrzován referendem. Vzhledem ke skutečnosti, že účinky smlouvy o fiskální unii by pro ČR nastaly až v okamžiku přijetí společné měny, není nezbytné podmínit souhlasem vyjádřeným v referendu ratifikaci přímo této smlouvy. Referendum by ale mohlo rozhodovat o samotném vstupu země do měnové unie.

Na summitu Evropské rady 30. 1. 2012 český předseda vlády Petr Nečas stejně jako britský premiér David Cameron tzv. fiskální smlouvu nepodepsal. [Prohlásil](#): „Jak z důvodů obsahových, tak z důvodu nejasnosti v proceduře následné ratifikace i rozhodování o datu účinnosti, tj. přijetí eura, jsem nemohl nyní souhlasit s dohodou. Za nesmírně cenné považuji, že se podařilo změnit ustanovení smlouvy tak, že je možné k ní přistoupit kdykoli v budoucnu.“

V příštích týdnech bude výsledné znění smlouvy analyzováno právníky. Jedním z problematických míst smlouvy je podle premiéra Nečase např. nedostatečná účast zemí se závazkem přijmout euro na summitech eurozóny. Neméně podstatná je i absence tzv. dluhového kritéria v čl. 7, které Česko považovalo a považuje za zcela zásadní. Posledním problematickým bodem je způsob ratifikace v ČR. Premiér potřebuje k podpisu zmocnění prezidenta, který ratifikaci podpisem dokončí. Ten ovšem již avizoval, že smlouvu nepodepíše.

Postoj premiéra vyvolal napětí ve vládní koalici. Podle ministra zahraničí Karla Schwarzenberga postoj premiéra poškozují ČR; opačný názor má vládní strana Věci veřejné. S postupem vlády nesouhlasí opoziční ČSSD, KSČM premiéra podpořila.

Půjčka MMF

Vláda 25. 1. 2012 přistoupila na návrh ministra financí Miroslava Kalouska a schválila půjčku Mezinárodnímu měnovému fondu ve výši téměř 38 mld. Kč (1,5 mld.€). Na pomoc eurozóně mělo přitom původně jít 90 mld. Kč. Ze zemí mimo eurozónu půjčku zatím vyloučily Velká Británie a Bulharsko.

Bankovní rada ČNB 26. 1. 2012 [rozhodla](#), že peníze požadované vládou MMF půjčí ze svých devizových rezerv. Podmínila to však garancemi Parlamentu ČR za případné ztráty, s čímž vláda souhlasila. Tyto garance požaduje i za již poskytnutou půjčku ve výši 1,03 mld. € z roku 2009. ČNB půjčku sice poskytne, ale nesouhlasí s ní. Považuje ji nicméně za naplnění priorit české zahraniční politiky. Stejnou sumu jako ČR dodá např. Slovensko.

Schválení půjčky a vystavení záruky nemá přímý dopad na veřejný rozpočet. K tomu by došlo až v případě, že by MMF půjčku centrální bance nesplácel (v historii MMF zatím k takové situaci nedošlo).

Další vývoj

Evropská rada se sejde opět v březnu 2012, kdy by se měl definitivně podepsat text tzv. fiskální smlouvy. Vzhledem k tomu, že Evropská rada se na svém zasedání v lednu 2012 zabývala také posílením růstu a konkurenceschopnosti, poskytne na svém březnovém summitu pokyny pro hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti členských států, přičemž zvláštní důraz bude kladen na plné využití potenciálu „zeleného růstu“ a na urychlení strukturálních reforem v zájmu zvýšení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Dánsko představilo priority svého předsednictví

Europe at work. Programme of the Danish Presidency of the Council of the European Union 2012, 1 January – 30 June 2012

Dánská premiérka Helle Thorning-Schmidt prezentovala na plenárním zasedání EP 18. 1. 2012 priority půlročního předsednictví.

Logicky jim dominují otázky řešení finanční krize, severská premiérka nezklamala ani vyzdvižením významu zelené politiky. Důraz chce klást také na vnitřní bezpečnost a aktivitu EU ve vnější politice.

Kontext

Dánsko přebírá štafetu předsednictví po Polsku, které kladlo zvýšenou pozornost na oblasti energetiky, evropské politiky sousedství (především východní dimenze), ale také na některé otázky vnitřní bezpečnosti (problematika migrace či dalšího rozšiřování schengenského prostoru; více v příspěvku „Polsko se 1. července ujalo předsednictví v Radě“, [Monitoring červen 2011](#)).

Zatímco Polsko podobně jako ČR v roce 2009 bylo v předsednické funkci nováčkem, Dánsko v první polovině roku 2012 předsedá Radě již posedmé. Naposledy to bylo v roce 2002.

Obsah

Ačkoli je Dánsko po Polsku další předsedající zemí, která stojí mimo eurozónu, je logické, že prezentaci dánských priorit v EP dominovaly otázky postoje předsednictví k ekonomické situaci. Nejen nový návrh tzv. fiskální smlouvy (viz výše), ale také již dříve projednávaná půjčka MMF činí z řešení ekonomických problémů eurozóny záležitost celé EU. Dánská premiérka v EP [prohlásila](#), že cesta z krize si žádá „více Evropy“, nikoli méně, neznamená to ovšem, že by tento stát byl nekritickým podporovatelem nové fiskální smlouvy.

Ta zpřísňuje jedno z tzv. maastrichtských kritérií týkající se rozpočtového schodku až na požadavek udržování prakticky vyrovnaných, přebytkových či jen velmi mírně deficitních rozpočtů a navíc neomezuje dodržování tohoto pravidla pouze na státy, které se připravují na vstup do HMU.

Dánští představitelé se ještě před samotným nástupem svého předsednictví vyjadřovali k návrhům rezervovaně, dokonce se otevřeně zříkali vedoucí úlohy při prosazování dokumentu.

Zdrojem tohoto postoje není jen zmíněná skutečnost, že Dánsko je mimo HMU, ale také obavy

z příliš direktivních pravidel, které se týkají politiky vyrovnaného státního rozpočtu a požadují dokonce její právní zakotvení na úrovni jednotlivých členských států.

Pokud jde o další priority socioekonomického charakteru, Dánsko hodlá vedle rozpočtové disciplíny klást důraz na růst a zaměstnanost. Je též odpůrcem zavedení daně z finančních transakcí, které je plánováno k vytvoření nového příjmového zdroje pro rozpočet EU a silně jej podporuje např. Francie, ale i Německo. Rozhodně proti je např. Velká Británie.

Pro členské státy severní Evropy je typické, že na půdě EU dlouhodobě prosazují a podporují environmentální agendu, lze to tedy očekávat i od tohoto předsednictví.

Zelenou orientaci předsednictví ještě zesiluje fakt, že po volbách proběhnuvších v září 2011 má Dánsko levicovou vládu.

Důraz na životní prostředí lze vyčíst i z některých symbolických kroků, jako je rozhodnutí dánského předsednictví podávat na konferenčních stolech v rámci akcí, které budou konat, zásadně vodu z vodovodu namísto vody balené či vyzývat účastníky akcí konaných v rámci dánského předsednictví k využívání prostředků veřejné dopravy namísto aut. Dánsko tak činí nejen z důvodu šetrnosti vůči životnímu prostředí, ale také v zájmu obecně úsporného předsednického programu, který si naplánovalo.

Za 6 měsíců hodlá za předsednictví a s ním spojené akce utratit 35 mil. €. Pro srovnání: předcházející Polsko věnovalo na své předsednictví téměř čtyřikrát tolik (údajně 115 mil. €), menší Maďarsko téměř třikrát tolik (85 mil. €). „Velkorysá“ Francie za své předsednictví v druhé polovině roku 2008 vydala dokonce 171 mil. €.

Dánové chtějí šetřit také na různých upomínkových a reklamních předmětech, které většinou tvoří nemalou položku výdajů určených na nejrůznější akce pořádané v rámci předsednictví.

Další vývoj

Dánské předsednictví čeká vedle nepřijemného evergreenu, jakým je dluhová krize v eurozóně a v poslední době i samotné udržování EU pohromadě, především zahájení hlubších jednání o komplikovaném tématu nové finanční perspektivy na období 2014–2020.

Vedle jednání o výdajové stránce, které se rozjelo již v lednu 2012 (viz dále), budou kontroverzní především jednání o plánovaných změnách týkajících se rozpočtových příjmů.

Důležitými událostmi budou plánované schůzky Evropské rady, které se uskuteční v březnu 2012

(zde má dominovat téma ekonomické politiky a implementace nových instrumentů typu fiskální smlouvy či Evropského stabilizačního mechanismu) a v červnu 2012 (zde má již dominovat téma nové finanční perspektivy pro období 2014–2020).

Vedle již zmíněných priorit bude Dánsko jako předsednická země řešit také další rozšiřování EU (po uzavření přístupové smlouvy a jejího ratifikačního procesu s Chorvatskem /viz níže/ přichází na řadu otázka pokračování přístupových jednání se Srbskem). Otevřeným tématem je také rozšiřování schengenské zóny o Bulharsko a Rumunsko.

V EU se rozjiždějí jednání o nové finanční perspektivě 2014–2020

Press Release: 3143rd Council meeting General Affairs, Brussels, 27 January 2012 ([5807/12](#))

Na zasedání Rady pro všeobecné záležitosti 27. 1. 2012 byly poprvé v konkrétních číslech (na základě [návrhu](#) Komise zveřejněného v červnu 2011) diskutovány výdajové priority nové finanční perspektivy 2014–2020.

Startuje tak období jednání o rozdělení peněz do jednotlivých rozpočtových kapitol a o výdajových stropech, na které jsou členské státy, příjemci, ale pochopitelně také plátcí do rozpočtu EU, v současné době ochotni přistoupit.

Hlavním tématem jednání se výdaje finanční perspektivy 2014–2020 mají stát na červnovém zasedání Evropské rady.

Kontext

Komise zveřejnila dlouho očekávaný [soubor návrhů](#) týkajících se finanční perspektivy pro období 2014–2020 v červnu 2011. Oproti období 2007–2013 návrh ve výdajové oblasti počítá s 5% nárůstem v oblasti závazků, celkové výdaje v oblasti závazků pro nadcházející sedmileté období mají činit více než 1 bil. € (1 025 mld. €). Podstatný nárůst by se měl týkat výdajů v oblasti podpory vzdělávání, zmrazeny mají být naopak výdaje v oblasti SZP.

Ústřední výdajovou prioritou se mají stát transevropské sítě, speciální infrastrukturní fond pro dopravu, energetika a telekomunikace. Je ovšem otázkou, na čem se představitelé členských států a také dalších institucí (k schválení meziinstitucionální dohody tvořící právní rámec pro finanční perspektivu je potřeba konsensu mezi ER, EK a EP) v současné ekonomické situaci shodnou.

Nejkontrovernější součástí rozpočtového balíku je ovšem dlouho očekávaný [návrh](#) týkající se vlastních příjmů a plánované zavedení daně

z finančních transakcí, které některé členské státy vehementně podporují (Německo a také Francie) a jiné stejně silně odmítají (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2012](#)).

Obsah

Podle dánského ministra pro evropské záležitosti Nicolaie Wammena, který jednáním Rady předsedal, je nepřilíš překvapivé opět silně patrné již dřívější rozdělení EU na státy, které v souvislosti s finanční perspektivou vyzývají spíše k úsporám, a na státy, které prosazují zachování relativně štědrého financování společných politik z rozpočtu EU.

Nyní toto rozdělení, které bylo zřejmé již při jednání o finanční perspektivě 2007–2013, zesiluje ekonomická situace v EU. Příznivci úsporných variant tak jako silný argument používají fakt, že členské státy jsou dnes nuceny k úsporné politice na národní úrovni, což by se mělo odrážet také v rozpočtové politice EU jako celku. Příznivci výdajové politiky naopak současný stav považují za signál toho, že by se právě finanční perspektiva a finanční impulzy ze společného rozpočtu měly významně podílet na nastartování ekonomického růstu, který je v EU vážným problémem.

Otázkou ovšem je jednak to, zda tato představa není pouhým zbožným přáním, a také (což je významnější), kdo a z čeho společný rozpočet naplní tak, aby mohl po dalších 7 let plnit ambiciózní cíle.

Dánský ministr po jednáních [sdělil](#) tisku to, co se dalo očekávat: že jednání odhalila, jak obtížné bude tentokrát dosáhnout konsensu.

Spornými body se stanou plánované změny v oblastech kohezní a společné zemědělské politiky, které stále představují důležitou prioritu pro některé členské země. Částečně proti nim stojí jednak státy, které upřednostňují celkové úspory ve výdajích jako takové, jednak ty, které favorizují jiné rozpočtové priority typu výzkumu či „zelené politiky“, případně stimuly pro vytváření nových pracovních míst.

Problémem je do určité míry samotná struktura výdajové stránky finanční perspektivy, jak byla navržena Komisí. Ta řadu důležitých plánovaných výdajů rozpočtu EU prostřednictvím některých existujících nástrojů (jako je např. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci) z výdajů FP úplně vyňala, což komplikuje přehled o skutečných výdajích plánovaných pro nadcházející období.

Některé členské státy proto vyžadují, aby se výdajová struktura FP stala více transparentní a byly do ní zahrnuty skutečně všechny finanční nástroje, které má EU k dispozici.

Postoj ČR

ČR přijala pozici k návrhu nové finanční perspektivy už v srpnu 2011. Návrh Komise akceptovala jakožto dobrý základ pro debatu a spokojenost vyjádřila také s tím, že celkový objem rozpočtu EU nemá podle návrhů v příštím sedmiletém období překračovat 1% HDP členských států.

Pokud jde o výdajové priority, ČR jakožto stát, který je stále v pozici čistého příjemce, považuje za prioritu kohezní politiku, v jejímž případě pozice ČR kritizuje snížení celkového objemu prostředků i „vyvážení“ prostředků, jež by v rámci finanční perspektivy mohly být určeny na kohezní politiku, prostřednictvím speciálních finančních instrumentů, které jsou předmětem kritiky i ze strany jiných členských států.

Finanční prostředky určené konvergenčním regionům, mezi které s výjimkou Prahy stále patří všechny regiony v ČR, podle pozice ČR odebírá i návrh řízení speciální kategorie přechodových regionů, která má sloužit jako „měkký polštář“ pro regiony, jež ze statistických důvodů již nárok na podporu netrácejí. Předmětem kritiky ze strany ČR, která se v dílčích bodech věnuje převážně právě problematice nových pravidel navrhovaných v případě kohezní politiky, jsou také nedostatečná míra flexibility, která limituje možnost nastavit priority dle potřeb jednotlivých regionů, a navrhovaný model partnerských smluv s členskými státy, který v kohezní politice posiluje prvky tzv. podmíněnosti.

Další vývoj

V období od ledna do března 2012 se mají odehrávat přípravné práce na publikaci dokumentu dánského předsednictví, který shrne nejdůležitější sporné body, rámcově navrhne jejich řešení a bude sloužit jako podklad pro další jednání Rady.

Jednání odehrávající se především na půdě Rady pro všeobecné záležitosti mají pokračovat až do dubna a května 2012, kdy už by mělo být jasno o podobě vyjednávací pozice Rady.

Hlavní téma bude finanční perspektiva z pozice členských států tvořit na summitu 28.–29. 6. 2012. Snahou Evropské rady přitom má být, aby instituce EU dosáhly shody na finanční perspektivě ještě do konce roku 2012.

JUSTICE A VNITRO**Komise představila komplexní reformu pravidel EU o ochraně údajů**

Proposal for a directive Regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purpose of prevention, investigation, detention or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and the free movement of such data (COM(2012)10)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data Protection Regulation) (COM(2012)11)

Komise 25. 1. 2012 [uveřejnila](#) balík 2 návrhů, které si kladou za cíl reformovat oblast ochrany osobních dat v EU v 21. století, tedy v éře internetu.

Kontext

Ochrana osobních údajů je základní právo. Sběr, využití i přístupnost údajů se v důsledku technologického pokroku a globalizace zásadně změnila. Komise tedy navrhla komplexní reformu pravidel EU o ochraně údajů z roku 1995. Jejím cílem je posílit právo na soukromí na internetu, posílit důvěru spotřebitelů v online služby, a tím stimulovat digitální ekonomiku v EU, včetně posílení růstu, zaměstnanosti a inovací. Reforma by se měla dotknout jak ochrany osobních údajů obecně, tak v soukromém sektoru.

V roce 1993 internet přenášel pouze 1% komunikovaných informací, dnes 97%. Osobní data jsou dnes největším majetkem společností. Trh s analýzami velkého množství dat roste ročně o 40%. Poslední průzkum veřejného mínění ukazuje, že 72% občanů se obává, jakým způsobem jsou jejich osobní data zpracovávána. Stejně obavy mají podle Komise i obchodníci. Jednotný právní předpis by měl odstranit současnou roztříštěnost i nákladnou administrativní zátěž a podnikům přinést úspory v hodnotě zhruba 2,3 mld. € ročně, tvrdí Komise.

Obsah

Balík obsahuje [sdělení](#), které nastiňuje cíle Komise, a 2 legislativní návrhy: nařízení [KOM\(2012\)11](#), které stanoví obecný rámec unijní ochrany údajů (revize [směrnice č. 95/46](#)), a směrnici [KOM\(2012\)10](#) o ochraně osobních údajů zpracovávaných pro účely prevence, vyšetřování, odhalování nebo stíhání trest-

ných činů a související soudní činnosti, která upravuje [rámcové rozhodnutí č. 2008/977](#) z roku 2008.

Nové normy by měly přinést následující:

Vznikne jediný soubor předpisů o ochraně údajů platný v celé EU. Nadbytečné administrativní požadavky, jako je oznamovací povinnost podniků, budou odstraněny.

Zvýší se odpovědnost zpracovatelů osobních údajů (místo současné povinnosti podniků oznamovat všechny činnosti týkající se ochrany údajů orgánům dozoru, což jsou nadbytečné administrativní úkony a náklady pro podniky ve výši 130 mld. € ročně).

Zvýší se transparentnost nakládání s osobními údaji.

Případy závažného narušení ochrany údajů budou oznámeny vnitrostátnímu orgánu dozoru co nejdříve (pokud možno do 24 hodin).

V každém státě bude jeden vnitrostátní úřad pro ochranu údajů. Organizace s hlavním sídlem v dané zemi bude s tímto úřadem spolupracovat. Lidé se budou obracet na tento úřad ve své zemi i tehdy, budou-li jejich údaje zpracovávány podnikem se sídlem mimo EU.

Společnosti budou povinny získat „výslovný“ souhlas uživatele s každým zpracováním osobních údajů, včetně přesného popisu, za jakým účelem budou zpracovávány. Doposud byl často využíván princip tzv. předpokládaného souhlasu. Přenos vlastních údajů od jednoho poskytovatele služeb k jinému bude jednodušší (zlepšení konkurence mezi poskytovateli).

Zavádí se „právo být zapomenut“. V případě neexistence legitimních důvodů pro uchování údajů on-line bude možné údaje vymazat (např. z různých sociálních sítí; otázkou je ale proveditelnost tohoto opatření v případě sdílení údajů třetími stranami, kdy je prakticky nemožné vysledovat další šíření údajů).

Předpisy EU budou použitelné i pro zahraniční podniky, které působí na trhu EU a nabízejí své služby občanům EU.

Nezávislé vnitrostátní úřady pro ochranu údajů budou posíleny. Budou moci ukládat pokuty za porušení předpisů v několika úrovních: od 250 tis. do 1 mil. € nebo v rozmezí 0,5–2 % celkového ročního obrátu podniku.

Obecné zásady ochrany údajů budou aplikovány také na policejní a soudní spolupráci v trestních věcech. Předpisy budou použitelné na vnitrostátní i přeshraniční předávání údajů.

Směrnice [KOM\(2012\)10](#) by měla chránit stát, ale zároveň nebude v rozporu se základním právem na osobní údaje. Návrh podporuje omezení práva občana být informován ohledně zpracování svých

údajů a práva na přístup k informacím (právo získat potvrzení o zpracování těchto údajů). Cílem úpravy je zamezit obstrukcím při vyšetřování a dalších procedurách v této oblasti. Směrnice chce zajistit vymáhání kriminálních sankcí, chránit veřejnou a národní bezpečnost.

Sporné body

Organizace na ochranu spotřebitelů [BEUC](#) je s návrhem nařízení spokojena a navrácení osobních dat do rukou jejich vlastníků, tedy jednotlivcům, považuje za správné. Podle komisařky Neelie Kroes nebude nový legislativní balík bránit rozvoji v oblasti IT. Toho se obávají zejména firmy. I když harmonizaci legislativy v celé EU vítají, považují text za příliš omezující, neboť jim diktuje, jak mají s daty nakládat, jak je mají shromažďovat a uchovávat. Podle komisařky je norma vytvořena tak, aby byla v souladu s dnes již hojně využívaným cloud computingem.

Postoj ČR

V ČR provádí dozor nad dodržováním zákonem stanovených povinností při zpracování osobních údajů [Úřad pro ochranu osobních údajů](#).

Dnem 1. 1. 2012 nabyl účinnosti zákon č. 468/2011, kterým se současně mění 3 zákony týkající se jak oblasti elektronických komunikací, tak ochrany osobních údajů a dále některých služeb informační společnosti v ČR. V zákonu o elektronických komunikacích se v souladu s právem EU definuje nový nástroj ochrany osobních údajů a soukromí.

Poskytovatelům služeb v elektronických komunikacích se výslovně stanoví povinnost řešit případy porušení ochrany osobních údajů (tzv. data breaches), včetně povinnosti takové porušení oznámit úřadu. Ve zvlášť závažných případech musejí být přímo vyrozuměni ohrožení účastníci, aby mohli učinit vlastní nezbytná opatření.

Postoj občanů ČR sledoval průzkum veřejného mínění [Eurobarometr](#). A příliš se nelišil od průměrného názoru v celé EU. Obecně se i Češi obávají o míru bezpečí při zpracování svých údajů a o nakládání s nimi.

Další vývoj

Dánsko reformu vítá a podporuje ji, uzavření diskuzí během jeho předsednictví se ale nepředpokládá. Návrhy bude nyní posuzovat EP a Rada. Nařízení by mělo vstoupit v platnost 2 roky po svém schválení.

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Komise: Posilování růstu skrze strukturální politiku EU

Statement of the members of the European Council 30 January 2012 towards growth-friendly consolidation and job-friendly growth, 30. 1. 2012

Komise [hodnotila](#) využití strukturálních fondů v roce 2011 a uvedla, že v roce 2012 budou tyto prostředky neméně důležité na posílení růstu, zaměstnanosti a malých a středních podniků.

Kontext

Podle komisaře Johannese Hahna jsou strukturální fondy nástrojem růstu. EU jimi podporuje zaměstnanost, investice, rozvoj. Fondy podle něj zaručují v dobách krize přísun peněz do těchto rozličných oblastí. Stejnou chválu pronesl na adresu Evropského sociálního fondu komisař pro zaměstnanost a sociální věci Lászlo Andor.

Komise podnikla ve strukturální politice v posledních měsících několik kroků, které mají posílit růst v době krize:

Zvýšila míru spolufinancování projektů.

Poskytuje zálohy pro země nejvíce postižené krizí.

Přeprogramovala a zjednodušila procedury.

Zjednodušila přístup malých a středních podniků k financím (více v příspěvku „Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah

Komise si nechala na konci roku 2011 zpracovat analýzu čerpání financí z nástrojů strukturální politiky. Zaznamenala nárůst čerpání o 8%: státy v roce 2011 vyčerpaly 32,9 mld. €. Z celkových alokovaných prostředků státy v rámci 3 hlavních fondů (Kohezního fondu, ESF a ERDF) vyčerpaly 33,4%.

Nadto bylo v důsledku krize [uvolněno](#) Řecku a Rumunsku dalších 374 mil. €. Do Řecka přiteklo na realizaci 180 prioritních projektů 11,5 mld. €, což podle Komise povede k vytvoření téměř 100 tis. pracovních míst (více v příspěvku „V eurozóně to vře“, [Monitoring říjen 2011](#)). EU přeprogramovala některé fondy tak, aby se mohly efektivněji využít v regionech, kde je jich potřeba (např. jih Itálie). Komise také navrhla, aby členské státy použily 22 mld. € z ESF, které ještě nebyly alokovány na projekty, na podporu zaměstnanosti mládeže.

Tato suma byla na [summitu](#) Evropské rady 30. 1. 2012 navýšena na 82 mld. €. Peníze budou použity na posílení růstu a vytváření pracovních

míst, a to především pro mládež a malé a střední podniky. Tyto podniky vytvořily v EU za posledních 5 let 80% nových pracovních míst.

[Komise](#) bude nyní spolupracovat na strategii zaměstnanosti s vládami a sociálními partnery států s největším procentem nezaměstnaných mladých lidí (jedná se o Španělsko, Řecko, Itálii, Portugalsko, Slovensko, Lotyšsko, Litvu a Irsko).

V souvislosti se současnou krizí a možnostmi pomoci nejvíce postiženým státům čerpat finance na projekty v rámci strukturálních fondů bylo Komisí 12. 10. 2011 předloženo nařízení [KOM\(2011\)655](#). Nová norma má zavést tzv. mechanismus sdílení rizik.

Postižené státy by měly část alokovaných peněz převést do tohoto mechanismu. Ten by pokryl rizika spojená s půjčkami a garancemi. Danuta Hübner, zpravodajka návrhu z výboru REGI, apelovala na Radu, aby v této věci zahájila činnost a nařízení bylo přijato ve zrychlené proceduře. EP je připraven předložit návrh zprávy do konce února 2012. Členové REGI si na zasedání 25.–26. 1. 2012 vyměňovali názory také na balík 7 norem, které mají definovat kohezní politiku EU po roce 2013 (více v příspěvku „Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Čerpání prostředků ze strukturálních fondů v rámci finanční perspektivy 2007–2013

Země	Zaplaceno/Rozhodnuto*
Irsko	48,27 %
Lotyšsko	47,98 %
Švédsko	46,52 %
Estonsko	41,99 %
Německo	41,15 %
Finsko	40,92 %
Lucembursko	40,58 %
Rakousko	39,19 %
Velká Británie	38,83 %
Dánsko	38,28 %
Portugalsko	37,77 %
Kypr	37,39 %
Polsko	37,23 %
Slovinsko	37,01 %
Španělsko	36,52 %
Litva	36,43 %
Maďarsko	35,25 %
Řecko	34,94 %
Francie	34,77 %
Nizozemsko	33,62 %
Belgie	32,17 %
Slovensko	27,76 %
Malta	27,29 %
Přeshraniční spolupráce	26,62 %

Česká republika	26,14 %
Bulharsko	23,55 %
Itálie	21,72 %
Rumunsko	16,51 %
Průměr	33,36 %

* Očekávané pohledávky ke konci roku 2011 byly ve výši 9,6 mld. € (pro všechny 3 fondy). Kvůli nedostatku úvěrů bude tato suma proplacena v roce 2012. Celkové platby ze strukturálních fondů by po započítání této sumy činily 36,14 %.

Zdroj: [Komise](#)

VNITŘNÍ TRH

Rada upravila svou pozici k regulaci derivátů

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů ([KOM\(2010\)484](#))

Rada 24. 1. 2012 – za nesouhlasu Velké Británie, kterou dříve podporovalo i Německo – [upravila](#) svou [pozici](#) k návrhu týkajícímu se regulace trhu s tzv. OTC deriváty s cílem dosáhnout dohody s EP již v prvním čtení.

Kontext

Debata o regulaci dosud neregulovaných, soukromě obchodovaných (tzv. over the counter, tedy OTC) derivátů souvisí s projednáváním tzv. finančního balíku (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben/září 2009](#)) a s dluhovou krizí, resp. se snahou předcházet krizím tohoto typu do budoucna.

Obchod s OTC deriváty představuje 80–90% obchodu se všemi deriváty (v letech 2009 a 2010 údajně nabyl objemu 425 tril. €, resp. 476 tril. €).

Výbor ECON schválil příslušnou [zprávu](#) Wernera Langena v květnu 2011 (více v příspěvku „ECON schválil svou pozici k regulaci derivátů“, [Monitoring květen 2011](#)). Rada a EP se sice v říjnu 2011 shodly na kompromisním znění návrhu (více v příspěvku „Rada se s EP dohodla na regulaci derivátů“, [Monitoring říjen 2011](#)), Rada se ale v zájmu urychlení projednávání rozhodla vyjít vstříc EP ještě více.

Obsah

Standardizované deriváty, tj. ty splňující určitá kritéria daná příslušnou legislativou, by měly být obchodovány výhradně přes certifikované ústřední protistrany (central counterparties; CCP) disponující dostatečným kapitálem, a to zejm. kvůli zamezení rizika úpadku jedné ze stran transakce a potažmo kvůli zamezení rizika ohrožení trhu jako celku.

Výjimkou ve formátu 3+2+1 rok by měly v tomto ohledu disponovat subjekty zajišťující důchodové systémy členských států (např. penzijní fondy).

Pokud transakci z nějakého důvodu nejde uskutečnit přes CCP, měly by se na obě její strany vztahovat přísnější kritéria, aby transakce mohla být realizována, ale neovlivnila (negativně) trh jako celek.

O všech transakcích s OTC deriváty, ať už je realizuje kdokoli (banky, pojišťovací a penzijní společnosti nebo hedgeové fondy), by měly být zpravovány registry obchodních údajů, ústřední datová centra, jež by měla uveřejňovat agregátní pozice všech derivátů, a tak nakupujícím i prodávajícím poskytnout relevantní informace o trhu.

Sporné body

Rada vedla debatu především o tom, jak a kým by měly být CCP autorizovány, resp. jakou mírou by se na dohledu měly podílet členské státy, výbor dohlížitelů (který by měl zahrnovat i subjekty potenciálně ovlivněné trhem s deriváty) a/ nebo unijní ESMA (srov. čl. 13 odst. 2 návrhu).

Původně (podle pozice Rady z října 2011) měly autorizaci provádět výhradně členské státy za předpokladu, že se výbor dohlížitelů nepostavil jednomyslně proti (hlasy reprezentující v daném případě dotčený členský stát by se nepočítaly; tzv. konsenzus mínus jedna). Podle nové pozice by měl ve sporných případech řešení obligatorně zprostředkovat ESMA. Posílen by měl být i tehdy, pokud se výbor dohlížitelů proti autorizaci CCP postaví méně otevřeně (tj. autorizaci krom členského státu, na jehož území má CCP vzniknout, podpoří ve výboru i jiní jeho členové, stále ale převažuje negativní pozice definovaná jako „postačující /sufficient/ většina“ – 2/3 členů kolegia, přičemž ve výborech dohlížitelů do 12 členů včetně jsou hlasy z 1 členského státu limitovány 2 hlasy a ve výborech dohlížitelů nad 12 členů 3 hlasy). Za těchto situací by ovšem zprostředkování ze strany ESMA mělo být jen fakultativní.

CCP ze třetích zemí (využívané pro transakce subjektů z EU) by měla být na území EU autorizována prostřednictvím ESMA a jedině po splnění základní podmínky, totiž že stát, z něž pochází, má zaveden analogický systém autorizace.

Další vývoj

Nové nařízení by se mělo uplatnit od konce roku 2012, pakliže se EP a Rada definitivně shodnou na jeho podobě, což se zdá pravděpodobné, ale ne zcela jisté.

Je také otázkou, jak na novou regulaci zareagují trhy mimo EU, resp. zda se transakce s deriváty v důsledku nepřesunou mimo Evropu. Rada si sice coby součást kompromisu vyjednala možnost

usilovat o dosažení obdobné regulace vně EU, ale žádné relevantní nástroje k tomu, aby toho dosáhla, nemá.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Evropský parlament schválil usnesení proti plýtvání jídlem

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2012 o zastavení plýtvání potravinami: strategie pro zlepšení účinnosti potravinového řetězce v EU (2011/2175(INI))

EP na plenárním zasedání 19. 1. 2012 schválil [usnesení](#), ve kterém požaduje, aby EU bezodkladně přijala opatření, která by měla občany přimět k menšímu plýtvání potravinami. Usnesení požaduje, aby do roku 2025 došlo ke snížení plýtvání potravinami o polovinu.

Kontext

Usnesení se odvolává na „určité odhady“, z nichž vyplývá, že se v Evropě v rámci potravinového řetězce ročně vyhodí až 50 % potravin, které přitom lze označit za zdravé a požitelné.

Komise v říjnu 2010 publikovala [studii](#) o plýtvání potravinami v rámci EU, včetně situace jednotlivých členských států.

V EU se ročně vyprodukuje 89 mil.t „potravinového odpadu“, což je 179 kg na jednoho obyvatele. Nejvíce potravinového odpadu se podle studie, která se odvolává na data Eurostatu, vyprodukuje v domácnostech (až 42 % v roce 2006), následuje sektor výroby a zpracování potravin (39 %). Naopak relativně nízkou měrou se na plýtvání potravinami podílejí restaurace, cateringové služby apod. Studie ovšem nezohledňovala sektor zemědělské prvovýroby, ani kupř. některé praktiky používané při rybolovu, jako je navrácení poškozených kusů do moře. Naproti tomu využívá poměrně oblíbenou metodu extrapolace trendů současného vývoje do budoucnosti ve snaze předpovědět, jak se bude situace zhoršovat, bude-li pokračovat současný stav bez jakéhokoli zásahu. Zde dokument předpovídá, že se plýtvání potravinami do roku 2020 zvýší až o 40 %.

Studie vyčísluje také, kolik se při tomto plýtvání potravinami v jednotlivých sektorech vygeneruje skleníkových plynů, a snaží se dopátrat příčin, proč lidé jídlem plýtvají.

Redukce plýtvání jídlem by tedy dle usnesení EP, které ze závěrů zmíněné studie vychází, přispěla nejen k racionálnějšímu využívání půdy a vodních zdrojů, ale také by přispěla ke snižování emisí metanu a CO₂, což je, jak známo, jeden

z prvořadých cílů, který se promítá do agendy projednávané v rámci unijních institucí.

Obsah

Ačkoli se usnesení opírá o zprávu předpovídající stálý růst produkce potravinového odpadu a plýtvání, [podle zpravodaje](#) jeho návrhu Salvatoreho Caronny se v budoucnu stane největším problémem rostoucí poptávka po potravinách, která bude převyšovat nabídku.

To by znamenalo, že někdejší éra přebytků zemědělské a potravinářské produkce bude pryč. EP právě proto v usnesení žádá vytvoření speciální koordinované strategie sestávající jak z opatření vydaných na úrovni EU, tak i z opatření členských států.

Má jít převážně o opatření na podporu informačních kampaní. Hojně se zdůrazňuje např. podpora vzdělávacích programů v oblasti výživy. Opatření mají směřovat i na podporu programů pro rozdělování potravin lidem žijícím pod hranicí chudoby. Těch podle textu usnesení v EU žije téměř 80 milionů.

Běžného spotřebitele by se potom více dotkla taková opatření jako navrhovaná „optimalizace“ balení potravin, a to nejen co do velikosti, ale také schopnosti obalu uchovávat trvanlivost potravy. Dále to mohou být úpravy značení výrobků týkající se trvanlivosti. Usnesení navrhuje, že by mohla být uváděna dvojitá doba trvanlivosti: doba, do kdy může být potravina prodávána, a doba, do kdy může být konzumována. I v současnosti jsou běžné na výrobcích uváděny údaje „minimální trvanlivost“ a „spotřebujte do“, podle EP ale tato označení spotřebitele zbytečně matou a vedou k tomu, že je zaměňují a nezískávají tak jasnou informaci o tom, do kdy je možné potravinu jíst. Usnesení podporuje také prodej se slevou v případech potravin s končící trvanlivostí.

EP žádá také upravit pravidla pro veřejné zakázky v oblasti pohostinských služeb, aby zvýhodňovala dodavatele používající místní produkty, případně zajišťující bezplatné rozdělování nespotřebovaných potravin mezi chudší občany, hovoří se také o možnosti ustavení „potravinových bank“.

Další vývoj

Usnesení je do značné míry deklaratorním počinem, který vyzývá Komisi i členské státy k tomu, aby se problematikou zabývaly, a navrhuje možné konkrétní akce.

Vyzývá kupř. k tomu, aby rok 2014 byl vyhlášen rokem boje proti plýtvání potravinami. Pokud se tak stane, je možné čekat především zvýšenou aktivitu v podobě informačních kampaní a dalších akcí tohoto druhu.

Pokud jde o možné legislativní dění v této oblasti, lze spíše očekávat, že se EK pokusí některá doporučení z usnesení (např. týkající se optimalizace balení potravin) promítnout do dílčích legislativních opatření a z boje proti plýtvání potravin učinit jednu z priorit, na kterou se budou příslušné návrhy odvolávat.

Signifikantní by bylo, kdyby se navrhovaná opatření projevila např. v regulaci týkající se již zmíněných pravidel pro veřejné zakázky, které by zvýhodňovaly dodavatele lokálních produktů, jež není třeba převážet na delší vzdálenosti s ohledem na dobu trvanlivosti potravin.

Nelze přirozeně říci, že by fenomén plýtvání potravinami v EU neexistoval, vezmeme-li však v úvahu likvidaci zemědělských přebytků, která byla až donedávna poměrně běžným koloritem fungování SZP (vylévání přebytkového mléka v ES v 80. letech či nucená destilace vína), vyznívají tyto výzvy poněkud paradoxně. Ještě paradoxněji potom vyznívají ve světle toho, jak masivním způsobem je v některých případech využívána produkce původně potravinářských plodin technickým způsobem, především k výrobě biopaliv.

Evropský parlament schválil usnesení o dodavatelském řetězci pro zemědělské vstupy

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2012 o dodavatelském řetězci pro zemědělské vstupy: struktura a důsledky ([2011/2014\(INI\)](#))

Další [usnesení](#) EP z 19. 1. 2012 věnované zemědělství a potravinářské výrobě řešilo otázku zemědělských příjmů v souvislosti s nízkými výkupními cenami zemědělských komodit. Usnesení vyzvalo EK a členské státy k účinnějším zásahům proti zneužívání dominantního postavení na trhu, především ze strany obchodních řetězců a dodavatelů.

Kontext

Usnesení se odvolává na údaje Eurostatu, z nichž vyplývá, že v letech 2000–2010 došlo v Evropě k nárůstu cen vstupních nákladů do zemědělské produkce v podobě ceny energií, vody, půdy, ale také osiv, hnojiv či krmiv až o 40 %. Zároveň ale ceny, za které zemědělci své vyrobené komodity produkují, narostly v průměru jen o 25 %.

Navíc se značně zvýšilo kolísání a volatilita cen zemědělských komodit na světových trzích, což podle EP přispívá ke zvyšování nejistoty v zemědělském podnikání, které je i bez toho vystaveno některým rizikům, jež nejsou typická pro jiná odvětví (škůdci,

choroby rostlin a zvířat, vliv přírodních katastrof ap.).

Zemědělci se tak dle usnesení dostávají do dvojího tlaku. Na jedné straně je to monopolní postavení a koncentrace dodavatelů, kteří díky tomu nasazují vysoké ceny výrobních vstupů. Na straně druhé je to silné postavení zpracovatelů a také obchodních řetězců, které kvůli své cenové politice nutí zemědělce prodávat komodity pod cenou.

Podle EP tak zvyšování cen potravin automaticky nevede ke zvyšování příjmů samotných zemědělců a rozevírají se nůžky mezi výrobními a spotřebitelskými cenami.

Usnesení upozorňuje také na to, že evropské zemědělství je značně závislé na dovozu některých vstupů, včetně energií, což zvyšuje citlivost na vývoj světových cen těchto komodit. Investice do zemědělské výroby mj. prodražuje také povinnost dodržovat stále četnější a náročnější fytoosanitární, veterinární a další předpisy související s bezpečností potravin a „welfare“ zvířat.

Zde je ovšem nutné podotknout, že iniciátorem velkého množství podobných předpisů jsou právě instituce EU. Evropský zemědělec se tak dostává především do nevýhodného konkurenčního postavení v porovnání s farmářem z těch oblastí, v nichž produkce takovýmto předpisům podléhat nemusí. Spotřebitelé přitom ne vždy tuto „starostlivost“ o kvalitu potravin ocení, dávají-li (často i z důvodů poklesu kupní síly) přednost výrobkům levnějším před potravinami kvalitnějšími.

Obsah

Vzhledem k výše zmíněným problémům tedy EP ve snaze vylepšit pozici zemědělců „mezi dvěma mlýnskými kameny“, tedy mezi vysokými vstupními náklady a často monopolním jednáním obchodních řetězců, navrhuje, aby jak EK, tak členské státy iniciovaly některá opatření. Za rozumný požadavek lze považovat výzvu, aby EK při tvorbě legislativy v oblasti SZP v příštím období více brala v úvahu její dopady na konkurenceschopnost zemědělské výroby a hodnotila v tomto směru její důsledky.

Další doporučení vyzývají jednak k tomu, aby EK i členské státy účinněji zasahovaly proti zneužívání dominantního postavení, ať již ze strany dodavatelů vstupů, tak i ze strany maloobchodu a obchodních řetězců.

Na druhé straně by podle EP Komise měla konkrétními opatřeními přimět zemědělce, aby postupovali více koordinovaně při nákupu vstupů, což by jim podle usnesení dodalo vyšší vyjednávací sílu při jednání o cenách.

Komise má podle EP vypracovat studii o tom, jak v jednotlivých členských státech vnitrostátní orgány přistupují k ochraně hospodářské soutěže, a dále studii o tom, jaké dopady mají na zemědělství v členských státech náklady na nákup či pronájem půdy.

Podle EP by také jak Komise, tak členské státy měly podporovat investice do úspor energie, Komise by se měla zabývat také závislostí na dovozu některých dalších produktů, jež slouží jako vstupy pro zemědělskou výrobu, především hnojiv, ale také komodit sloužících jako zdroj bílkovin pro krmiva (především sóji). Usnesení vyzývá Komisi také k založení evropské osivové banky, která by měla sloužit k zachování genetické a biologické rozmanitosti plodin pěstovaných v evropském zemědělství. Důležitou otázkou je také voda a podpora efektivnějších systémů zavlažování i odvodňování.

Další vývoj

Usnesení má deklaratorní, nezávazný charakter, je spíše výzvou k dalšímu konání na straně Komise, případně členských států. Význam má v souvislosti s chystanou reformou SZP, jejíž jednotlivé dílčí [návrhy](#) jsou projednávány i na půdě Rady.

Usnesení se věnuje v první řadě postavení zemědělců v rámci řetězce, přičemž je pravdou, že také čeští zemědělci dlouhodobě upozorňovali a upozorňují na vliv, jaký mají obchodní řetězce na tvorbu výkupních cen. V této souvislosti byla mnohokrát slyšet volání jak po regulaci, tak po tom, že nevhodná situace zemědělců v souvislosti s vysokými náklady vstupů, nejistotou produkce, danou mnoha faktory netypickými pro jiná odvětví podnikání, i vlivem obchodních řetězců na výkupní cenu vytvářejí situaci, v níž je dodatečná podpora zemědělské produkce prostřednictvím stávajících či reformovaných nástrojů SZP nezbytná.

Schválené usnesení se však netýká pouze postavení zemědělců ve vztahu k obchodním řetězcům, ale upozorňuje také na řadu zajímavých skutečností stojících v pozadí vysokých nákladů na zemědělskou produkci (především dovoz některých nezbytných komodit a také zajímavé sebekritické upozornění na neblahé dopady byrokratických a legislativních požadavků).

Je otázkou, zda a co ze zmíněných návrhů bude promítnuto i do jednání o reformě SZP; prozatím je Komise vyzývána především k vypracování studií, které mají mapovat situaci v jednotlivých členských státech.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EP stvrdil kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních ([KOM\(2008\)810](#))

Plénum EP 19. 1. 2012 [stvrdilo](#) poměrem 630:11:4 kompromis ve věci revize [směrnice č. 2002/96](#) o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive).

Kontext

Komise svůj návrh předložila v prosinci 2008 s cílem „napojit“ jej věcně na [směrnici č. 2002/95](#) o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (tzv. RoHS Directive), jejíž [revizi](#) předložila rovněž. Ve výsledku by měl vzniknout koherentní legislativní rámec ke snížení nebezpečných látek (mj. olova, rtuti či kadmia) v elektrických a elektronických zařízeních, resp. ke zvýšení míry jejich znovuvyužití a recyklace v případě, že daná zařízení vyjdou z užívání.

Členské státy se dlouhodobě stavěly proti propojení směrnic RoHS a WEEE, resp. byly spíše pro 2 separátní normy s různým záběrem a různými cíli (více v příspěvku „Rada má pochyby o revizi směrnice o elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2009](#)). Výbor ENVI však již v červnu 2010 demonstroval zcela opačný postoj (více v příspěvku „ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring červen 2010](#)). Potvrdilo se to jak v listopadu 2010, kdy plénum EP přijalo svou pozici k prvnímu čtení návrhu, jež by měl revidovat směrnici RoHS (více v příspěvku „EP: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring listopad 2010](#)), tak v únoru 2011, kdy plénum EP završilo první čtení revize směrnice WEEE (více v příspěvku „EP: Odpadní elektrická a elektronická zařízení musíme sbírat a recyklovat“, [Monitoring únor 2011](#)). Rada politické dohody dosáhla až v březnu 2011 (více v příspěvku „Rada završila první čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring březen 2011](#)). Výbor ENVI přijal [zprávu](#) Karl-Heinze Florenze pro druhé čtení v říjnu 2011 (více v příspěvku „ENVI připravuje druhé čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2011](#)). Kompromisu EP a Rada dosáhly v prosinci 2011 (více v příspěv-

ku „Rada a EP: kompromis ve věci revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring prosinec 2011](#)).

Obsah a sporné body

Po dobu prvních 4 let platnosti nové směrnice (do roku 2016) bude zachován stávající „závazek“: zpracovávat 4 kg „elektrošrotu“ na osobu a rok. V následujících 3 letech (do roku 2019) by se mělo dále zpracovávat 45 % WEEE počítaných ze sumy elektrických a elektronických zařízení uvedených na trh (za tím účelem by měl vzniknout online registr aktualizovaný výrobci). Po těchto 7 letech budou mít členské státy 2 možnosti: zpracovávat 65 % WEEE počítaných ze sumy elektrických a elektronických zařízení uvedených na trh, nebo zpracovávat 85 % veškerých vygenerovaných WEEE.

S ohledem na předchozí negociace lze konstatovat, že k ústupkům byla donucena jak Rada, tak EP. Zatímco členské státy vyžadovaly maximum výjimek, EP naopak předpokládal co nejpřísnější normu. ČR spolu s dalšími 9 státy EU (Bulharskem,

Litvou, Lotyšskem, Maďarskem, Maltou, Polskem, Rumunskem, Slovenskem a Slovinskem) přesto bude moci výše uvedený 65%, resp. 85% požadavek naplňovat až v roce 2021, tj. o 2 roky později.

Směrnice by měla být, pokud jde o kategorie výrobků, jednodušší a nejpozději po 6 letech by se měla vztahovat fakticky na všechny WEEE. Co se týče odpovědnosti za nakládání s WEEE, břímě by měli nést nejprve výrobci (popř. jejich zástupci, pokud výrobce v daném členském státě nepůsobí), obchodníci (drobných WEEE typu mobilních telefonů by mělo být možné se bezplatně „zbavit“ v obchodech, což již dříve odsoudila např. organizace UEAPME), vývozci odpadu mimo EU, až poté spotřebitelé a jen výjimečně daňoví poplatníci.

Další vývoj

Krok EP [přivítala](#) Komise.

Rada by měla druhé čtení návrhu završit v dohledné době, mělo by jít o formalitu. Nová směrnice by měla být implementována do 18 měsíců od vstupu v platnost.

VE ZKRATCE...

Reforma maďarské ústavy vyvolala nesouhlas Bruselu

Reforma maďarské ústavy, která vstoupila v platnost 1. 1. 2012, vyvolala [nesouhlas](#) Komise. Ta Maďarsku dala měsíc na nápravu a zahájila se zemí proceduru o porušení práva EU. Komise nesouhlasí zejména se 3 kroky – se změnami týkajícími se centrální banky, ochrany dat a reformy, která mění věk odchodu soudců do důchodu. Nová ústava např. umožňuje premiérovi dosadit do čela centrální banky nového šéfa. To podle Komise ohrožuje její nezávislost. Úřad na ochranu dat by se mohl dostat do rukou vládnoucí strany a odchod soudců a prokurátorů do důchodu ústava stanoví nově na 62 let (dnes 70 let). Premiér Viktor Orbán situaci vysvětloval 18. 1. 2012 na půdě EP a poslance ujistil, že úpravy v ústavě plánuje.

Stejně pojistky pro muže a ženy se blíží. Zdraží

V lednu 2012 se začalo v ČR meritorně debatovat o požadavku vyplývajícím z [rozsudku](#) Soudního dvora EU z března 2011, aby u nových pojistných smluv byly počínaje 21. 12. 2012 zavedeny – v rozporu s dosavadní praxí – jednotné sazby pojistného pro muže a ženy (více v příspěvku „Pojišťovny nesmí své klienty diskriminovat na základě pohlaví“, [Ve zkratce...](#), [Monitoring březen 2011](#)). Podle Soudního dvora se musí vždy striktně uplatnit antidiskriminační [směrnice č. 2004/113](#) (s výjimkou čl. 5 odst. 2, jež jeho rozsudek zrušil). V ČR se pohlaví používá coby faktor pro stanovení pojistného především u životního pojištění, u důchodového pojištění, u pojištění nemoci a u některých úrazových pojištění, v Německu či Velké Británii i u pojištění motorových vozidel. Pro pojišťovny to znamená nové nastavení výší pojistného (tj. zpravidla zdražení; s výjimkou v ČR nepříliš populárního komerčního důchodového pojištění by se zdražení mělo dotknout prakticky výhradně žen, neboť opatření se dotkne všech pojištěnec bez výjimky), přepracování produktů a přenastavení IT systémů. Předpokládají se i legislativní změny (na národní úrovni), protože z rozsudku ani nezávazného [sdělení](#) Komise údajně není jasné, jak by měl být definován klíčový pojem „nová pojistná smlouva“ nebo který den by měl být rozhodný pro sjednocení sazeb (resp. za všech okolností 21. 12. 2012?).

Daň z finančních transakcí EU chce, neví ale přesně kde

V lednu 2012 se vedly mnohé neformální debaty o zavedení daně z finančních transakcí. Příslušný legislativní [návrh](#) Komise předložila v září 2011 (více v příspěvku „Komise předložila návrh na zavedení daně z finančních transakcí“, [Monitoring září 2011](#)). Nově její zavedení navzdory Velké Británii, Švédsku, Irsku či Dánsku, které EU v současnosti předsedá, podporuje Itálie, resp. její nový předseda vlády a bývalý komisař Mario Monti. Spolu s německou kancléřkou Angelou Merkel, ale např. i organizací COMECE považuje za nejvhodnější, aby byla zavedena v celé EU. Francouzský prezident Nicolas Sarkozy je před prezidentskými volbami v zemi ochoten akceptovat i řešení na půdorysu eurozóny, popř. samotné Francie, ač se obecně tvrdí, že pokud má mít daná daň vůbec nějaký smysl, měla by být zavedena celosvětově (což je zcela nereálné). V EP se návrhu poprvé meritorně [věnoval](#) ECON 9. 1. 2012. Záměr navzdory všem jeho omezením podporují (tradičně) prakticky všechny relevantní frakce s výjimkou konzervativců. Návrh zprávy k návrhu (zpravodajky Anni Podimaty) by měl být k dispozici 28. 2. 2012. Ve výboru ECON by se o ní mělo hlasovat v dubnu a v plénu EP v červnu 2012. Mezitím Komise s největší pravděpodobností předloží nové hodnocení dopadu, jež by mělo prokázat, že daň z finančních transakcí bude mít „jen velmi omezený dopad na růst a zaměstnanost“ (původní hodnocení dopadu tvrdilo, že daň z finančních transakcí sníží HDP EU až o 0,53 % a zvýší nezaměstnanost o 0,03–0,2 %).

ECON: Za CCCTB přísnější

Výbor ECON se 9. 1. 2012 věnoval 411 pozměňovacím návrhům k [textu](#), jež má ambici v EU zavést společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob (tzv. CCCTB). Komise jej předložila v březnu 2011 (více v příspěvku „Komise navrhuje zavést CCCTB“, [Monitoring březen 2011](#)). Obecně je ale návrh i nadále velmi kontroverzní, stále častěji se debatuje o tom, že nebude zaveden v celé EU, ale např. jen v eurozóně (v režimu tzv. posílené spolupráce). Důvodem je i to, že řada poslanců EP (s výjimkou konzervativců) preferuje, aby CCCTB byl povinný (pro státy i dotčené subjekty),

nikoliv fakultativní, jak navrhuje Komise, popř. aby část výnosů daně vybrané na základě CCCTB byla zdrojem rozpočtu EU. O [zprávě](#) Marianne Thyssen by měl ECON hlasovat 6. 2. 2012, plénum EP pak v březnu 2012.

70 % webů nenabízí spotřebitelské úvěry, jak by mělo

Komise 10. 1. 2012 [uveřejnila](#) výsledky šetření ze září 2011 zaměřeného na webové stránky nabízející spotřebitelské úvěry (zejm. podle [směrnice č. 2008/48, č. 2002/65, č. 2000/31](#) a [č. 93/13](#)). 70 % stránek (393) z celkových 562, které Komise spolu s členskými státy, Norskem a Islandem prozkoumala, údajně vykazovalo nedostatky (1. reklama neobsahovala požadované standardní informace, např. RPSN, informace o tom, zda byly do celkových nákladů zahrnuty poplatky za povinné doplňkové služby /např. pojištění/, nebo informace o době trvání úvěrové smlouvy; 2. v nabídkách nebyly uvedeny klíčové informace, které ovlivňují rozhodování, např. o druhu úrokové sazby /pevná, pohyblivá nebo kombinace těchto sazeb/, o době trvání úvěru a o některých nákladech souvisejících s úvěrem /např. poplatky za sjednání smlouvy/; a 3. náklady byly prezentovány zavádějícím způsobem). V ČR nevyhovělo 9 z 10 stránek, které byly prozkoumány (konkrétnější Komise nebyla, a to ani v případě jiných zemí). Příslušné orgány členských států nyní kontaktují provozovatele nevyhovujících webových stránek, upozorní je na podezření z nesrovnalostí a vyzvou je k vysvětlení nebo nápravě. Zprávu o tomto procesu Komise uveřejní na podzim 2012.

Komise zveřejnila akční plán na zdvojnásobení objemu elektronického obchodu do roku 2015

Komise 11. 1. 2012 [uveřejnila akční plán](#) na zdvojnásobení objemu elektronického obchodu do roku 2015. Přidaná hodnota elektronického obchodu se zbožím dnes (pro spotřebitele) činí 0,12 % HDP EU (11,7 mld. € ročně), ale mohla by dosáhnout až 1,7 % HDP EU (204 mld. € ročně). Komise také [tvrdí](#), že „za každé zrušené pracovní místo mimo internet vytváří internetová ekonomika 2,6 pracovních míst“. Proto představila [16 „konkrétních akcí“](#) (mj. zahájení veřejné konzultace týkající se /přeshraničních/ balíkových zásilek v roce 2012; přijetí „evropské spotřebitelské agendy“ v roce 2012; prezentace akčního plánu pro online hazard v roce 2012; vytvoření Evropského centra pro kyberzločin v roce 2013; zahájení kroků k zajištění vysokorychlostního připojení k internetu „pro více občanů“ v letech 2012–2013; přijetí všeobecné strategie týkající se cloud computingu, využívajícího informační infra-

struktury k ukládání dat uživatelů na vzdálených serverech, v roce 2012; ve stejný den jako akční plán Komise [uveřejnila zelenou knihu](#) hodnotící situaci ve věci plateb kartou, přes internet a pomocí mobilního telefonu – jejich další rozvoj [brzdí](#) zejm. častá praxe „příplatků“ /surcharges/ za jejich realizaci – a do 11. 4. 2012 otevřela [veřejnou konzultaci](#)). Všechny akce vycházejí zejm. z tzv. [digitální agendy](#) a [Aktu o jednotném trhu](#) dubna 2011 (více v příspěvku „Single Market Act ,tlačí EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)) a měly by do roku 2015 zdvojnásobit podíl elektronického obchodu na maloobchodním prodeji (dnes 3,4%) a potažmo i příspěvek internetové ekonomiky k evropskému HDP (který dnes činí méně než 3%). Mezi největší problémy, jež má akční plán napomoci řešit, podle Komise patří zejm. (1) všeobecná neznalost platných předpisů (které jsou pro spotřebitele podle Komise příznivé – pozn. aut.) a (2) netransparentnost a neporovnatelnost nabídek. Z právního hlediska je problematické naplňování [směrnice č. 2000/31](#) o elektronickém obchodu, Komise ji ale prozatím odmítá revidovat.

ITRE: Směrnice o energetické účinnosti se musí dále zpřísnit

Výbor ITRE 12. 1. 2012 v debatě (zatím neformálně, ale otevřeně navzdory dosavadním signálům z Rady) podpořil další zpřísnění směrnice o energetické účinnosti, zejm. pokud jde (1) o energetické audity (srov. čl. 7 [návrhu](#); doporučení auditů by se obecně měla také realizovat v praxi, ideálně za pomoci prostředků z veřejných rozpočtů členských států a/nebo EIB) a (2) sankce za nedodržení čl. 6–8 směrnice (srov. čl. 9 [návrhu](#); sankce by měly být údajně „nejméně 5krát vyšší než průměrné náklady na dodržení srovnatelných národních požadavků v programech úspory energie“). Na druhou stranu se poslanci nestaví a priori negativně k možnosti, aby členské státy zvyšovaly svou sumární energetickou účinnost vlastními, směrnici nedefinovanými způsoby (není ale prozatím jasné, zda výsledkem má být snížení energie potřebné k vygenerování jednoho dílu HDP, tj. zvýšení tzv. energetické intenzity, nebo dosud preferované „prosté“ snížení energetické spotřeby o 20 % oproti roku 1990). Komise kontroverzní [text](#) (veřejné orgány by např. měly být povinny snižovat spotřebu energie o 3 % ročně, distributoři energie a maloobchodní prodejci energie by měli být povinni uspořit každý rok 1,5 % objemu prodané energie zavedením opatření ke zvýšení energetické účinnosti u koncových spotřebitelů ap.) předložila v červnu 2011 (více v příspěvku „Komise předložila novou směrnici o energetické účinnosti. Má být přísnější“, [Monitoring červen 2011](#)). ITRE bude o [zprávě](#) Clauda Turmese hlasovat s největší

pravděpodobností 28. 2. 2012, kvůli množství pozměňovacích návrhů (1 810) přibližně o měsíc později, než se původně předpokládalo (24. 1. 2012).

Komise předložila návrh na vytvoření jednoho správního místa pro platbu DPH v přeshraničním styku

Komise 13. 1. 2012 [uveřejnila návrh](#) na vytvoření jednoho správního místa pro platbu DPH v přeshraničním styku, věcně vycházející ze [sdělení](#) o budoucnosti DPH z prosince 2011 (více v příspěvku „Jaká bude DPH? Komise odkryla karty“, [Monitoring prosinec 2011](#)). Koncepce jednoho správního místa, jež by mělo umožnit přiznávat a platit DPH v členském státě, ve kterém jsou usazení sami plátcí, nikoliv zákazníci (s následnou distribucí vybraných prostředků příslušným členským státům), by mělo být podle Komise využito nejprve (od 1. 1. 2015) v přeshraničním elektronickém obchodě, ve službách rozhlasového a televizního vysílání a službách telekomunikačních (v současnosti je [omezena](#) na poskytovatele elektronických služeb ze zemí, které nejsou členy EU). Návrh mění [nařízení č. 282/2011](#) (provádějící [směrnici č. 2006/112](#)) se vztahuje – jak uvádí Komise – na aspekty typu „rozsah režimu, oznamovací povinnost, přiznání k DPH, měna, platby, účetnictví atd.“ a měl by být v ideálním případě přijat během roku 2012.

Komise: Přínos malých a středních podniků k vytváření pracovních míst je významný. S výjimkou ČR

Komise 16. 1. 2012 [uveřejnila](#) výsledky [studie](#) Business & Policy Research o přínosu malých a středních podniků k vytváření nových pracovních míst v EU a 10 dalších zemích zapojených do Rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP; Albánie, Chorvatsko, bývalá Jugoslávská republika Makedonie, Island, Izrael, Lichtenštejnsko, Černá Hora, Norsko, Srbsko a Turecko). Malé a střední podniky vytvořily v letech 2002–2010 údajně 85 % nových pracovních míst (podíl malých a středních podniků na celkové zaměstnanosti přitom činí „jen“ 67%), ČR ale [dosáhla](#) nejhorsích výsledků v EU, růst zaměstnanosti v malých a středních podnicích zde dosáhl negativních hodnot (-0,5%). Malé a střední podniky, kde zaměstnanost rostla o 1 % ročně, obecně vykazovaly vyšší růst než velké podniky – ovšem za cenu nižších platů. Jedinou výjimkou bylo odvětví obchodu, kde se zaměstnanost malých a středních podniků zvyšovala o 0,7 % ročně v porovnání s 2,2 % u velkých podniků. Mikropodniky (podniky s méně než 10 zaměstnanci) se na růstu celkové čisté zaměstnanosti v podnikové ekonomice EU podílejí podle studie 58 %. O převážnou většinu

nových pracovních míst se zasloužily nové podniky (založené před méně než 5 lety), 27 % nových míst bylo vytvořeno novými podniky v oblasti služeb pro podnikatele. Naopak nejnižší podíl nově vytvořených míst byl zaznamenán u nových podniků v odvětví dopravy a komunikací (6 %).

EP má nového předsedu a místopředsedy

Na plenárním zasedání 17. 1. 2012 byl zvolen nový předseda EP. Stal se jím Němec Martin Schulz zastupující druhou největší frakci S&D. Po dvou a půl letech nahradil Poláka Jerzyho Buzeka z frakce EPP. Podobně jako v minulém funkčním období tak dochází k prostrídání zástupců pravostředové EPP s levicovými socialisty, přestože Schulz měl také protikandidáty z jiných frakcí (Britové Nirj Deva z frakce ECR a Diana Wallis z frakce ALDE). Schulz obdržel ve volbě 387 z platných 670 hlasů, čímž splnil podmínku, že předseda EP musí být zvolen 50 % většinou platných hlasů plus 1 hlas. Ve svém [úvodním projevu](#) po zvolení předsedou EP Schulz prohlásil, že poprvé od založení EU je reálnou možností její rozpad. Pokud jde o postavení své instituce, tedy EP, dal Schulz najevo, že se hodlá jednoznačně zasazovat za její posilování. Politická orientace nového předsedy EP se projevila, když prohlásil, že EP je místem, v němž jsou zastupovány zájmy lidí, které ale nezajímají tolik institucionální debaty jako spíše jejich pracovní místa a důchody. Společnou odpovědností EP je podle něj postavit se těm, kteří porušují hodnoty zakotvené v Listině základních práv EU, což byla zjevná narážka na plenární debatu o situaci v Maďarsku, která se měla odehrát 18. 1. 2012 za přítomnosti premiéra Viktora Orbána. Po Schulzově příspěvku následovaly [reakce](#) předsedů a představitelů dalších frakcí, z nichž někteří jeho slovům vyjadřovali podporu, jiní nesouhlas. Martin Callanan za frakci ECR prohlásil, že jeho skupina nesouhlasí s řadou věcí, které zazněly v inauguračním projevu nového předsedy EP, nicméně bude vůči němu vystupovat férově. Nigel Farage z EFD si položil řečnickou otázku, zda bude Schulz v nové funkci vystupovat klidně, nebo bude vystupovat zaníceně, bez tolerance k odlišným názorům, protibritsky a proti principům volného trhu. Vedle nového předsedy bylo zvoleno také 14 místopředsedů, jedním z nich je také zástupce ČR, Oldřich Vlasák z ECR.

Tak se budou projednávat nová pravidla pro zadávání veřejných zakázek

Tematická pracovní skupina Rady se 17. 1. 2012 poprvé setkala nad návrhy týkajícími se zadávání veřejných zakázek v EU. Komise je předložila v prosinci 2011 (více v příspěvku „Komise revi-

duje pravidla pro zadávání veřejných zakázek“, [Monitoring prosinec 2011](#)). Rada by se měla texty na úrovni ministrů zabývat patrně 20. 2. 2012 a 30. 5. 2012. V EP byl mezitím k (nejobecnějšímu) návrhu [KOM\(2011\)896](#) přiřazen zpravodaj: Marc Tarabella z výboru IMCO.

EP stvrdil dohodu o biocidech

Plénum EP [stvrdilo](#) 19. 1. 2012 poměrem 626:10:9 dohodu o regulaci biocidů v EU, tedy účinných látek, které působí na škodlivé organismy nebo proti nim. Na základě dohody, již instituce dosáhla s Radou v listopadu 2011 (více v příspěvku „Rada a EP dosáhli dohody o biocidech“, Ve zkratce..., [Monitoring listopad 2011](#)), by měl vzniknout seznam celounijně povolených biocidů spravovaný agenturou ECHA (výjimka by se měla uplatnit na případy, kdy neexistují adekvátní alternativy, norma by se také neměla vztahovat na oblast medicíny a zemědělství). ECHA by měla biocidy rovněž (na vymezené období) autorizovat. Nové nařízení by krom toho mělo ošetřit i situace, kdy byl biocid použit kvůli ochraně nějakého (i importovaného) výrobku (např. pohovek). V těchto případech by mělo být u výrobku výslovně uvedeno, že při jeho produkci bylo použito biocidu. Analogická opatření by se měla vztahovat i na nanomateriály. Nové (přímo použitelné) nařízení by se mělo začít uplatňovat od 1. 9. 2013.

Státy začínají sdělovat, jak integrují Romy

Na základě [závěrů](#) Evropské rady z května a června 2011 o „rámci EU pro vnitrostátní strategii integrace Romů do roku 2020“ (více v příspěvku „Evropská rada potvrdila zprávu o začleňování Romů“, [Monitoring červen 2011](#)) začaly členské státy na konci roku 2011 [předkládat](#) Komisi své národní strategie. ČR finální verzi „Národní strategie integrace Romů do roku 2025“ předložila 19. 1. 2012. Strategie ČR vychází z dokumentů přijatých vládou v [dubnu 2006](#) a [prosinci 2009](#). ČR představila také [plán implementace](#) v letech 2010–2013.

Chorvaté se vyjádřili pro vstup do EU

V Chorvatsku se 22. 1. 2012 konalo referendum o vstupu do EU. Účast činila pouze 43,6%, z toho 66% občanů se vyjádřilo kladně (pro porovnání: účast v analogickém referendu v ČR činila 55%, pro se vyslovilo 77% voličů). Nízkou účast lze vysvětlit několika faktory. Předně, politická reprezentace napříč spektrem vstup do EU podporovala, a voliči mohli nabýt dojmu, že k urnám není potřeba chodit. Chorvaté navíc k budoucímu členství v EU přistupují více pragmatičtěji a neočekávají žádné „zázraky“

(i vzhledem k situaci, v níž dnes EU je). Chorvatsko zažilo referendum naposledy v roce 1991, kdy voliči rozhodovali o nezávislosti země. Pokud ratifikace přístupové smlouvy členskými státy proběhne bez komplikací, mohlo by se Chorvatsko stát 28. členem EU již 1. 7. 2013. Země se ale potýká s nemalými hospodářskými problémy. Její HDP je na úrovni 61% průměru HDP EU (je to ale více než v Rumunsku nebo Bulharsku) a nezaměstnanost činí 17%.

ECON je ve věci další regulace ratingových agentur rozdělen

Ve výboru ECON se 24. 1. 2012 [konalo](#) veřejné slyšení k novým návrhům týkajícím se působení ratingových agentur v EU. Komise jej předložila v listopadu 2011 (více v příspěvku „Komise hodlá znovu regulovat ratingové agentury“, [Monitoring listopad 2011](#)). Poslanci, kteří se slyšení zúčastnili, se zpravidla vyslovovali pro, aby nová regulace zamezila častému střetu zájmů (ratingové agentury nabízejí dnes podle Komise i poslanců EP „nekompatibilní“ služby, což se pak odráží na kvalitě jejich práce), výrazně menší podporu měl návrh na povinnou „rotaci“ ratingových agentur (aby mezi nimi a klienty nevznikaly nadstandardní vztahy). Další regulaci ratingových agentur jednoznačně odmítají (krom nich samých) jen konzervativci v EP.

ENVI a Komise: Směrnice o zdravotních prostředcích se změní

Poslanci výboru ENVI se 24. 1. 2011 při debatě se zástupci Komise shodli na tom, že by mělo dojít k revizi [směrnice č. 93/42](#) o zdravotních prostředcích (Komise [by měla](#) předložit návrh patrně již v březnu 2012). Nová norma by měla garantovat „vystopovatelnost“ (traceability) zdravotních prostředků (zmapování celého produkčního a distribučního řetězce), neměla by ale zpříšňovat jejich autorizaci pro uvádění na trh. Výbor o otázce neformálně debatoval v reakci na kauzu silikonových prsních implantátů francouzské společnosti PIP (Poly Implant Prothese) z března 2010. Ty údajně řadě žen způsobily rakovinu, neboť byly vyrobeny z běžného průmyslového silikonu a nebyly dostatečně odolné (např. proti proražení).

Další zpřísnění Paktu stability a růstu? Rada zatím neví

Rada se 24. 1. 2012 krom jiného (viz výše) [věnovala](#) otázce dalšího posílení Paktu stability a růstu. Komise příslušné 2 návrhy ([COM\(2011\)819](#) a [COM\(2011\)821](#)) předložila v listopadu 2011 (více v příspěvku „Komise chce přísný dohled nad národními rozpočty i eurobondy“, [Monitoring listopad 2011](#)). Itálie a Německo mají problém zejm. s čl.

3 odst. 5 prvního z návrhů, jenž se týká možnosti využít po doporučení Rady přijatém kvalifikovanou většinou (konkrétním státem) prostředků ze záchranného fondu EU. Obě země se obávají úniku informací o takovém rozhodování a potažmo ještě větších turbulencí na trzích. Řada zemí se také staví rezervovaně k návrhu nového nařízení o postupu při nadměrném schodku: Komisi by měly návrhy svých rozpočtů do 15. 10. zasílat k posouzení jen ty členské státy, které dané proceduře skutečně podléhají, ne všechny státy EU. Rada přesto všechno hodlá dosáhnout základní shody o návrzích již v průběhu února 2012. Zpravodaji v EP byli mezitím jmenováni Jean-Paul Gauzès a Elisa Ferreira.

IMCO: Informace o hypotékách musí odpovídat finanční gramotnosti spotřebitelů

Výbor IMCO [přijal](#) 25. 1. 2012 své (nezávazné) stanovisko k [návrhu](#) na regulaci poskytování hypoték v EU. Komise text předložila v březnu 2011 (více v příspěvku „Komise hodlá regulovat poskytování hypoték v EU“, [Monitoring březen 2011](#)). IMCO se soustředil především na otázky ochrany spotřebitele, mj. na řádné (písemné) informování spotřebitelů před uzavřením smlouvy o úvěru, odpovídající jejich finanční gramotnosti a včetně veškerých rizik, aby se zabránilo „neodpovědnému poskytování a přijímání úvěrů“. Odpovědný výbor ECON bude o pozměňovacích návrzích (svých a de facto i výboru IMCO) hlasovat patrně ve dnech 28.–29. 2. 2012.

IMCO: Do technické standardizace musí mluvit víc lidí

Zpravodajka Lara Comi v textu své [zprávy](#) k [návrhu](#), který by měl napomoci zkrátit technickou standardizaci v EU skrze organizace CEN, CENELEC a ETSI (prezentovala ji na půdě výboru IMCO 25. 1. 2012), požaduje, aby do celého procesu bylo zainteresováno více subjektů, kupř. i z řad spotřebitelů či environmentalistických organizací. Větší roli by měly podle zpravodajky hrát také relevantní výzkumná centra členských států či malé a střední podniky, ty ale předpokládají, že jim bude postačovat dostatečná (stávající) reprezentace na úrovni EU. Komise text předložila v červnu 2011 (více v příspěvku „Komise chce zrychlit technickou standardizaci“, [Monitoring červen 2011](#)).

ČR neprovedla směrnici o volném pohybu

Komise 26. 1. 2012 [vyzvala](#) ČR a Litvu, aby do 2 měsíců zajistily soulad svých předpisů se [směrnici č. 2004/58](#) o volném pohybu občanů EU a jejich rodin po EU. Pokud Komise na své tzv. odůvodněné

stanovisko neobdrží uspokojivou odpověď, může věc postoupit Soudnímu dvoru EU. Směrnice měla být implementována do dubna 2006, státy tak ale neučinily, resp. učinily tak podle Komise nekorektně. Občané EU a jejich rodinní příslušníci by v ČR neměli být nadále povinni přikládat k žádosti o potvrzení pobytu doklad o zajištění ubytování. Kromě toho by měla ČR lépe informovat oběti domácího násilí ze zemí mimo EU, že jejich právo na pobyt v ČR nebude rozpadem svazku s občanem EU ohroženo.

Komise vydala studii věnovanou břidlicovému plynu

EK 27. 1. 2012 vydala [studii](#) týkající se otázek licencování a povolení těžby a produkce břidlicového plynu. Studie se věnuje situaci ve 4 členských státech – Francii, Německu, Polsku a Švédsku. Zatímco ve Francii byla těžba břidlicového plynu odmítána především z ekologických důvodů, Polsko je největším propagátorem této těžby mezi členskými zeměmi EU. V budoucnu plánuje ve spolupráci s americkými firmami těžbu, od níž si slibuje posílení své nezávislosti na externích dodávkách plynu. Břidlicový plyn je rozsáhle diskutovaným fenoménem poslední doby. V roce 2009 se USA díky těžbě tzv. nekonvenčního plynu staly největším světovým producentem zemního plynu a předčily v tomto směru i plynového „giganta“ – Rusko. Studie EK neshledává podstatnější mezery v pokrytí problematiky těžby břidlicového plynu současnou legislativou. Na straně podporovatelů této těžby panovala obava, že se EU již nyní pokusí těžbu svázat legislativními předpisy, a postaví jí tak tímto způsobem překážky. Důvod ovšem není ani k přílišnému optimismu, studie zdůrazňuje, že potřeba nových legislativních úprav neexistuje nyní, při současných aktivitách, které jsou v Evropě spíše experimentálního charakteru. Je otázkou, jak se může situace změnit v budoucnu, kdy se reálně přiblíží možnost komerční těžby. Studie totiž upozorňuje na to, že v budoucnu patrně bude třeba regulací za účelem zvýšení investičních jistot, neopomenutelnou otázkou je tak environmentální složka a možnost většího zapojení veřejnosti do procesu udělování autorizací pro průzkumné projekty.

Směrnice o vysílání pracovníků se nakonec přeje jen zpřísní

Komise připravila zatím neveřejný návrh na zpřísnění [směrnice č. 96/71](#) o vysílání pracovníků. Cílem je zvýšení ochrany těch národních trhů EU, které mají relativně vysoké náklady na pracovní sílu, před pracovníky ze zemí, kde jsou tyto náklady nižší. Jinak řečeno, nová (revidovaná) norma by měla napomoci

zabránit tzv. sociálnímu dumpingu, a to zejm. zavedením odpovědnosti všech (sub)kontraktovaných subjektů, které se na (dočasném) vysílání pracovníků z domovské země do země určení podílejí (v řadě členských států např. není zavedena minimální mzda a tam, kde je, bývá její výše často nesrovnatelná), a umožněním extenzivních kontrol ze strany národních úřadů, včetně možnosti pokutovat chování, které bude s novými pravidly v nesouladu. Komise vyjasnění směrnice avizovala již dříve, ale dosud tvrdila, že se tak nestane formou přijetí nové závazné normy. Návrh by měl být uveřejněn patrně 8. 2. 2012.

Komise: Snížení emisí skleníkových plynů je dnes levnější

Komise 30. 1. 2012 [uveřejnila analýzu](#), která tvrdí, že snížení emisí skleníkových plynů je dnes levnější. „Dostupnější“ by tedy mělo být nejen již odsouhlasené snížení emisí o 20 %, ale údajně i snížení o 30 % (obě do roku 2020 a v porovnání s rokem 1990). Členské státy nicméně jakékoli navýšení svých dosavadních závazků, definovaných na úrovni EU, odmítají (a Komise implicitně dodává, že konkrétní přínosy pro jednotlivé členské státy, plynoucí z navýšení jejich závazků, závisí na splnění řady obtížně realizovatelných podmínek). Přesně opačný postoj dlouhodobě majoritně reprezentuje EP. Např. 31. 1. 2012 výbor ENVI [schválil](#) poměrem 32:24:5 zprávu Chrise Daviese reagující na [sdělení](#) Komise z března 2011 týkající se „přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050“ (podle EP by se emise skleníkových plynů měly oproti roku 1990 snížit o 40 % do roku 2030 a o 80 % do roku 2050). Plénum EP se bude zprávou zabývat v březnu 2012, analýza Komise je jen prostým nelegislativním dokumentem.

Komise zpřísňuje standardy týkající se kvality vody

Komise 31. 1. 2012 [navrhla](#) přidat 15 chemických látek na dosavadní [seznam](#) 33 znečišťujících látek, jejichž přítomnost je monitorována a kontrolována v povrchových vodách. Mezi těchto 15 látek patří průmyslové chemické látky, ale i látky používané v biocidech, farmaceutických přípravcích (lécích) či

přípravcích na ochranu rostlin, jmenovitě jde o tyto: aclonifen, bifenox, cypermethrin, dikofol, heptachlor, chinoxifen, cybutryn, dichlorvos, terbutryn, perfluoroktansulfonová kyselina (PFOS), hexabromcyklo-dodekan (HBCDD), dioxiny a dioxinům podobné polychlorované bifenyly (PCB), 17-alfa-ethinyloestradiol (EE2), 17-beta-estradiol (E2) a diklofenak (více o těchto látkách [zde](#)). V případě léků Komise nezpochybňuje jejich účinnost, pouze požaduje, aby některé látky, které obsahují, nebyly emitovány do vody. U 6 z 15 nových prioritních látek (dikofol, chinoxifen, PFOS, heptachlor, HBCDD, dioxiny a dioxinům podobné PCB) [návrh](#) požaduje postupné ukončení jejich emisí do vody v průběhu 20 let. Text rovněž požaduje přísnější normy pro 4 látky, které již jsou v současnosti kontrolovány (bromované difenylethery, fluoranthen, nikl a polyaromatické uhlovodíky /PAU/), a ukončení emisí 2 dalších látek ze stávajícího seznamu (diethylhexylftalát a trifluralin). Formálně by se měla změnit [směrnice č. 2008/105](#) o prioritních látkách v oblasti jakosti vody vycházející z tzv. rámcové směrnice o vodě ([č. 2000/60](#)). O revizi bude spolurozhodovat Rada s EP.

EP je proti novému seznamu povolených zdravotních tvrzení

Výbor ENVI se 31. 1. 2012 [postavil](#) proti navrhovanému novému seznamu povolených zdravotních tvrzení, jež v souladu s [nařízením č. 1924/2006](#) vypracovala Komise (více v příspěvku „Komise: Seznam povolených zdravotních tvrzení bude brzy dokončen“, [Monitoring listopad 2011](#)). Plénum EP tento názor – navzdory opačnému [stanovisku](#) Rady z 23. 1. 2012 – [podpořilo](#) bezprostředně poté 2. 2. 2012 poměrem 393:161:21. EP se v souladu s [čl. 88](#) svého jednacího řádu postavil zejm. proti tvrzením, jež uvádějí, že určitý výrobek „nyní obsahuje o x % méně (živiny)“. Ta jsou podle něj „nejednoznačné, zavádějící a průměrného spotřebitele matoucí“. Rozhodnutí EP kritizovala organizace FoodDrinkEurope reprezentující potravinářské firmy. Naopak jej podpořila spotřebitelská organizace BEUC. V důsledku rozhodnutí EP bude Komise nucena navržený seznam povolených zdravotních tvrzení přepracovat.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 16.–19. 1. 2012

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Louise Michela týkající se Kodexu Společenství o vízech (AZ-0441/2011)	607	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák, Tošenovský	23	-	11	-
Zpráva Vitala Moreiry týkající se bezpečnosti chodců a světelné diody (A7-0004/2012)	627	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák, Tošenovský, Zahradil	3	-	10	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

VEŘEJNÉ KONZULTACE V ÚNORU 2012

Popis konzultace	Oblast	Konzultace otevřena do
Revize pravidel pro hodnocení licenčních smluv o převodu technologií v rámci unijního práva hospodářské soutěže	Hospodářská soutěž	3. 2. 2012
Strategie pro obnovitelnou energii	Energetika	7. 2. 2012
Racionální hospodaření s vodou v budovách	Životní prostředí	8. 2. 2012
Uplatňování směrnice č. 2007/44 týkající se procesních pravidel a hodnotících kritérií pro obezřetnostní posuzování nabývání a zvyšování účastí ve finančním sektoru	Vnitřní trh	10. 2. 2012
Pokyny pro zadávání veřejných zakázek týkajících se ICT systémů	Informační společnost	14. 2. 2012
Příprava sdělení Komise o sociální ochraně v rozvojové spolupráci EU	Vnější vztahy	24. 2. 2012
Přezkum pravidel státní podpory EU pro výzkum, vývoj a inovace	Hospodářská soutěž	24. 2. 2012
Revize směrnice č. 96/53, kterou se pro určitá silniční vozidla stanoví maximální přípustné rozměry pro vnitrostátní a mezinárodní provoz a maximální přípustné hmotnosti pro mezinárodní provoz	Doprava	27. 2. 2012
Kontrola „sladkovodní politiky“	Životní prostředí	28. 2. 2012
Evropský akt přístupnosti (European Accessibility Act)	Justice a vnitro	29. 2. 2012
Osvětlení budoucnosti: urychlení zavádění inovačních technologií v oblasti osvětlovací techniky	Informační společnost	29. 2. 2012
Oblasti posílení stávajícího legislativního rámce EURATOM pro jadernou bezpečnost	Energetika	29. 2. 2012
Směrnice o právu rodiny na sloučení	Justice a vnitro	1. 3. 2012
Revize směrnice č. 93/7 o navrácení kulturních statků neoprávněně vyvezených z území členského státu	Vnitřní trh	5. 3. 2012
Možná revize nařízení č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů	Doprava	11. 3. 2012
Revize směrnice č. 2009/142 o spotřebičích plyných paliv	Vnitřní trh	11. 3. 2012
Prováděcí akt týkající se požadavků na posouzení právního rámce pro výrobu účinných látek léčiv pro humánní použití	Zaměstnanost a sociální věci	23. 3. 2012
Zelená kniha „Restrukturalizace podniků a předjímání změn: jaké si vzít ponaučení z nedávné zkušenosti?“	Zaměstnanost a sociální věci	30. 3. 2012

<u>Udržitelnější výroba a spotřeba</u>	Životní prostředí	3. 4. 2012
<u>Zelená kniha „Směrem k integrovanému evropskému trhu pro kartové, internetové a mobilní platby“</u>	Vnitřní trh	11. 4. 2012
<u>Začlenění emisí námořní dopravy do závazků EU týkajících se snížení emisí skleníkových plynů</u>	Životní prostředí	12. 4. 2012
<u>Legislativní nástroj týkající se invazních druhů organismů</u>	Životní prostředí	12. 4. 2012
<u>Akt v přenesené pravomoci týkající se zásad a pokynů správné výrobní praxe účinných látek léčivých přípravků pro humánní použití</u>	Zaměstnanost a sociální věci	20. 4. 2012
<u>Revize pravidel EU týkajících se státní regionální podpory</u>	Hospodářská soutěž	26. 4. 2012

Poznámky

1. Tučně jsou vyznačeny nové konzultace.
2. Označení veřejných konzultací vychází z pojmenování příslušných položek Komise.

KALENDÁŘ NA ÚNOR 2012

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
		1	2	3
		Rada COREPER II CORPER I	Rada COREPER II	Rada COREPER I
		EP Plénium	EP Plénium	
6	7	8	9	10
		Rada COREPER II CORPER I	Rada COREPER II CORPER I	Rada EYC
EP AFET, AGRI, BUDG, ECON, IMCO, ITRE, TRAN			EP DEVE, DROI, LIBE, SEDE	
13	14	15	16	17
	Rada TTE	Rada COREPER II CORPER I	Rada COREPER II CORPER I	Rada EPSCO
EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
20	21	22	23	24
Rada Eurozóna COMPETITIVENESS	Rada ECOFIN COMPETITIVENESS	Rada COREPER II CORPER I	Rada COREPER II AGRICULTURE AND FISHERIES	
27	28	29		
Rada FAC	Rada GAC	Rada CORPER I		
EP AFCO, ITRE, PECH, PETI, REGI, TRAN	EP AFCO, AGRI, CONT, DROI ECON, IMCO, ITRE, LIBE, PECH, PETI, REGI, SEDE, TRAN	EP AFET, AGRI, CONT, CULT, DEVE, ECON, EMPL, ENVI, IMCO, INTA, PECH, TRAN		

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Group of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCCTB	Common Consolidated Corporate Tax Base (společný konsolidovaný základ daně právnických osob)
CCP	central counterparty (ústřední protistrana)
CEN	European Committee for Standardization (Evropský výbor pro standardizaci)
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardization (Evropský výbor pro elektrotechnickou standardizaci)
CIP	Competitiveness and Innovation Framework Programme (Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace)
COMECE	Commission des Episcopats de la Communauté Européenne (Komise biskupských konferencí zemí Evropského společenství)
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformists Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EFD	Europe of Freedom and Democracy Group (Skupina Evropa svobody a demokracie)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
ECHA	European Chemicals Agency (Evropská agentura pro chemické látky)
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
EMPL	Employment and Social Affairs Committee (Výbor EP pro zaměstnanost a sociální věci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPP	Group of the European People's Party (Christian Democrats) (Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů))
ER	Evropská rada
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESF	Evropský sociální fond

ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ETSI	European Telecommunications Standards Institute (Evropský institut pro telekomunikační standardy)
EU	Evropská unie
EURATOM	European Atomic Energy Community (Evropské společenství pro atomovou energii)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FP	finanční perspektiva
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
HDP	hrubý domácí produkt
HMU	hospodářská a měnová unie
ICT	Information and Communication Technologies (informační a komunikační technologie)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
IT	Information Technologies (informační technologie)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MMF	Mezinárodní měnový fond
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OTC	over the counter
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
RoHS	Restriction of Hazardous Substances (omezení nebezpečných látek)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SZP	společná zemědělská politika
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAMPE	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
WEEE	Waste Electrical and Electronic Equipment (odpadní elektrická a elektronická zařízení)

SLOVNÍČEK

acquis Společenství

Společná práva a závazky všech členských států v rámci EU. Acquis sestává mj. z obsahu, principů a politických cílů smluv, legislativy přijaté při jejich aplikaci, z deklarací a rezolucí EU nebo mezinárodních smluv, jež EU uzavřela (popř. smluv uzavřených mezi členskými státy EU v oblasti jejich aktivit).

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

Cloud computing

Technologie používané pro přístup ke službám na internetu. Možnosti informačních systémů a technologií jsou nabízeny jako služba, kterou uživatelé mohou používat kdykoliv, odkudkoliv a (skoro) na libovolném zařízení.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

deriváty

Komplexní finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty tzv. bazického instrumentu (cenný papír, komodita ap.). Mají termínovaný charakter (dochází ke zpoždění mezi sjednáním obchodu a jeho plněním) a jsou využívány např. k zajištění před budoucím růstem či poklesem ceny bazického instrumentu (viz také „swapy úvěrového selhání“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

evropská politika sousedství

Těž evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahrnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

hedgeové/zajišťovací fondy

Fondy, které se proti nepříznivému vývoji na kapitálových (akciových) trzích zajišťují tím, že nákup cenného papíru vyrovnávají současným prodejem jiného aktiva. Hedgeové fondy jsou považovány za rizikové, vyžadují relativně vysokou vstupní investici a zpravidla nejsou regulovány (viz také „soukromé kapitálové fondy“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

intergroup

Též meziskupina. Neoficiální seskupení poslanců Evropského parlamentu složené z členů různých výborů s cílem umožnit neformální výměnu názorů na konkrétní otázky napříč politickými frakcemi a podporovat kontakty mezi poslanci a občanskou společností. Intergroup nesmí vyvíjet činnost, která by mohla vést k záměně s oficiálními činnostmi Evropského parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolurozhodovací procedury či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

konzultace

Též konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70% vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsanych parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62%) (viz také „Rada“).

Listina základních práv EU

Dokument vypracovaný na návrh Evropské rady v Kolíně nad Rýnem z června 1999 tzv. Konventem, působícím v době od 17. 12. 1999 do 2. 10. 2000. Listina čítá 50 článků rozdělených do 7 kapitol a má být katalogem základních práv občanů EU. Přijala ji Evropská rada na summitu v Nice 7. 12. 2000. V té době nebylo rozhodnuto o závaznosti obsahu Listiny ani o jejím napojení na stávající primární právo. V tomto směru se stala průlomem až Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu, která Chartu obsahovala přímo ve svém textu, a následně Lisabonská smlouva, která text Charty sice neobsahuje, považuje jej však za právně závazný stejně jako příslušné texty primárního práva. Ratifikace Lisabonské smlouvy tedy de iure znamená i ratifikaci Charty (viz také „primární právo“ a „Rada“).

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj úrokové míry; udržování měny v povoleném flukтуаčním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednotnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

sociální partneři

Organizace, s nimiž Komise jedná o problematice sociální politiky. Činí tak z titulu požadavku, jenž je zakotven v zakládacích smlouvách EU. Mezi sociální partnery patří jak zástupci zaměstnavatelů, tak zástupci zaměstnanců (viz také „Komise“).

soukromé kapitálové fondy

Těž fondy private equity. Fondy využívající kapitál k založení, rozvoji nebo odkupu firem s rychlým růstovým potenciálem. Působí zpravidla mimo veřejné akciové trhy (viz také „hedgeové/zajišťovací fondy“).

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

swapy úvěrového selhání

Derivát, který slouží k přenosu úvěrového rizika mezi dvěma protistranami. Kupující se chce zajistit proti riziku úvěrového selhání tzv. bazického instrumentu (dluhopis ap.). Ztrátu v případě selhání hradí prodávající, který si za tuto ochranu nechává platit. Na rozdíl od pojištění nejsou swapy úvěrového selhání zpravidla regulovány (viz také „deriváty“).

systém obchodování s emisními povolenkami

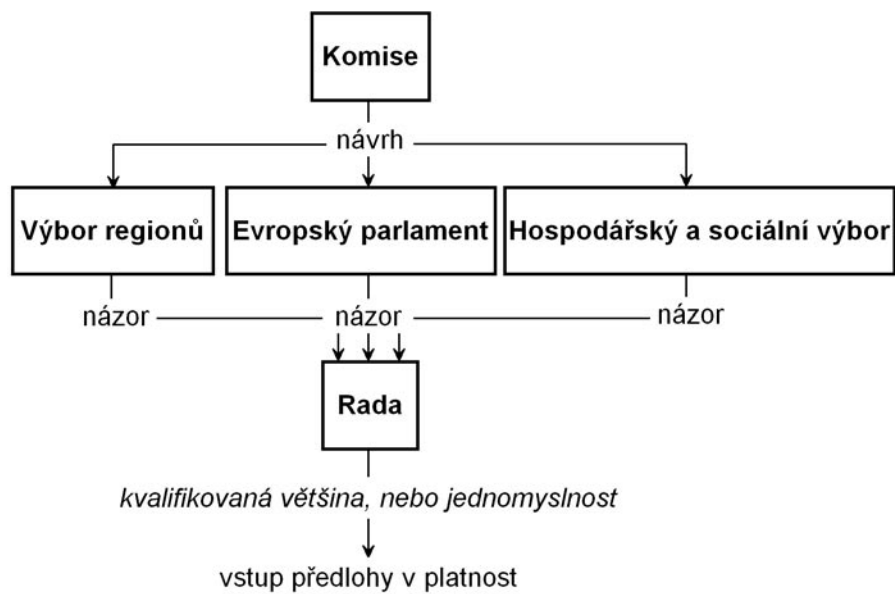
Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přečerpají.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jenž má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

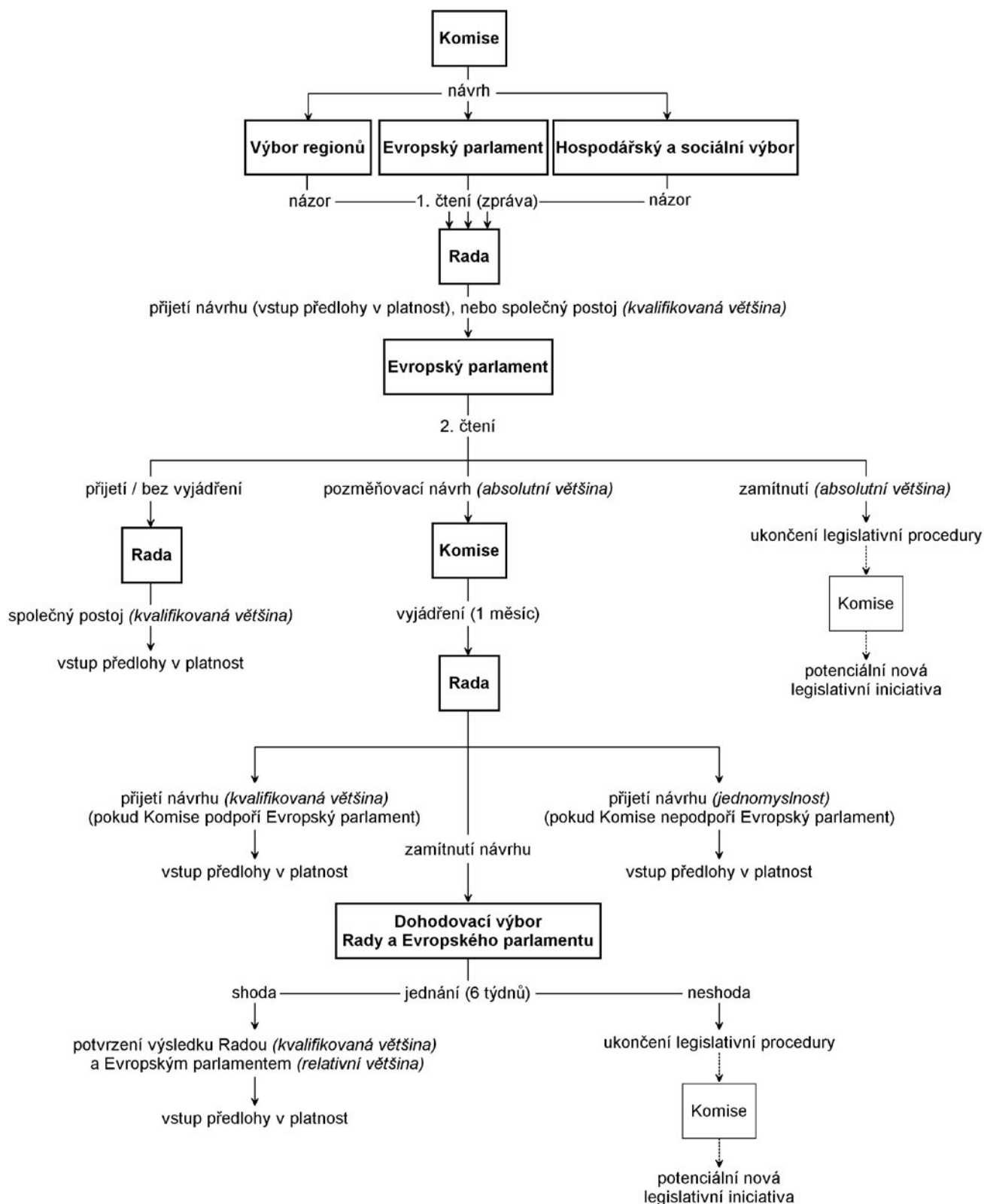
Schéma konzultační procedury



Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury



Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.